

Gorenjski Glas

PETEK, 3. NOVEMBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 88, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Dražgoše in Zali Log brez nedeljskih maš

Nedeljskih maš v župnijah Dražgoše in Zali Log ne bo, ampak bodo ob sobotah zvečer izmenično na dva tedna. S to rešitvijo v prizadetih župnijah niso zadovoljni, saj menijo, da so upravičeni do nedeljskih maš.

JOŽE KOŠNJEK

Železniki – Zaradi izgube kaplana in velike obremenjenosti železnikarskega župnika Tineta Skoka se je ljubljanska nadškofija v začetku avgusta odločila, da do konca julija prihodnje leto v župnijah Dražgoše in Zali Log, ki jih upravlja železnikarski župnik, nedeljskih maš ne bo. To je povzročilo v prizadetih župnijah veliko nejevolje. Prepričani so, da je s tem okrnjeno njihovo versko življenje, da je odločitev tudi korak k ukinitvi omenjenih župnij in da rešitev, ki jo je kot začasno do konca julija prihodnje leto

sprejela nadškofija, zanje ni prava. Ta pravi, da bodo do tega roka v župnijah Dražgoše in Zali Log izmenično maše na vsakih 14 dni ob sobotah ob 19. uri. Daroval jih bo župnik Jože Hauptman, ki je duhovni pomočnik v Stari Loki.

V nedeljo, 29. oktobra, je bil po dopoldanski maši v župnijski cerkvi v Železnikih pogovor o predlagani rešitvi za nedeljske oziroma sobotne maše v Dražgošah in na Zalem Logu in o predlogih predstavnikov obeh župnij, ki sta jih zbrala in oblikovala Rok Pintar in Janez Benedičič. Z nadškofijske oziroma župnijske

strani so v pogovoru sodelovali ljubljanski pomožni škof in generalni vikar ljubljanske nadškofije msgr. dr. Franc Šuštar, arhidiacon in župnik v Poljanah dr. Jože Plut in župnik v Železnikih Tine Skok. Zastopniki nadškofije in župnije so poudarjali, da je predlagana rešitev v razmerah, ko manjka duhovnikov in so vsi že razporejeni po župnijah, najboljša mogoča.

Predstavniki župnij Dražgoše in Zali Log pa so ponovili, da nedeljske maše in drugi tradicionalni običaji, na primer žegnanje, morajo ostati tako kot doslej.

▶ 2. stran

Rimskokatoliška cerkev se srečuje s pomanjkanjem duhovnikov oziroma so vsi že razporejeni po župnijah. / Foto: Primož Pičulin (fotografije je simbolična)

Kaj bo s tri tisoč pacienti

V Zdravstvenem domu Jesenice se zaradi upokojitev in odsotnosti zdravnic soočajo s problemom nadomeščanja v dveh splošnih ambulantah. Kako bo poskrbljeno za okrog tri tisoč pacientov?

URŠKA PETERNEL

Jesenice – V Zdravstvenem domu Jesenice bodo pacienti dveh splošnih ambulant ostali brez svojih dosedanjih zdravnic. Kot so povedali v vodstvu zdravstvenega doma, je razlog za odhod dveh zdravnic upokojitev, dve mladi zdravnici pa odhajata na specialistični izpit. Načrtujejo reorganizacijo dela, v nadomeščanje bodo vključili vse družinske zdravnike, urnike ambulant pa bodo prilagodili. Prizadevajo si, da bi čim prej pridobili vsaj enega dodatnega zdravnika.

▶ 3. stran

V Zdravstvenem domu Jesenice se srečujejo s pomanjkanjem zdravnikov, kar bo prizadelo zlasti paciente dveh splošnih ambulant. / Foto: Gorazd Kavčič

Nikoli in ves čas v službi

Andrej Tarfila je nekoliko poseben fotografski tič. Deluje sam, fotografira za ves svet, saj dela za mednarodne agencije. Sem in tja pošlje kakšno fotografijo na skrbno izbran natečaj in je običajno nagrajen.

▶ 15. stran

Andrej Tarfila in Ammar Alamir / Foto: Andrej Tarfila

Priloga: **jeseeniške novice**

AKTUALNO

V spomin žrtvam povojnih pobojev

V Lipici je bila v ponedeljek žalna slovesnost v spomin žrtvam povojnih pobojev na Škofjeloškem. Kulturni program so pripravili pevci Škofjeloškega okteta in Mestni pihalni orkester.

4

ŠPORT

Borila se bo za novo kolajno

Judoistka Anka Pogačnik je lani na evropskem prvenstvu v Sofiji osvojila bronasto odličje, ta konec tedna pa se bo članica Judo kluba Triglav Kranj v Montpellieru v Franciji borila za novo odličje.

8

GG+

Po korakih do velikih sprememb

Škofjeločanka Hana Leben, dijakinja tretjega letnika Gimnazije Škofja Loka, je skupaj s prijateljico Ano Nejo Pfeifer zasnovala aplikacijo Green Button Journey (Potovanje zelenega gumba).

11

GG+

Saj ima manj zdravil kot jaz

Prejšnji petek je bilo prebijanje po Bodoveljski grapi skoraj malce strašljivo. Pogled na Bodoveljščico, ki je drla po strugi in se silovito dvigovala skoraj do še vedno razrite in podrtje ceste, ni bil prijeten.

16

VREME

Danes bo oblačno, še bo deževalo. Jutri bo pretežno oblačno in večinoma suho. V nedeljo bo spet deževalo.

3/11 °C

jutri: pretežno oblačno

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas iz besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

november 1/23

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najmem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Gozdna lepota, slavna tatica
v Kulturnem centru Tržič

V Kulturnem centru Tržič bo v soboto, 11. novembra, ob 11. uri na sporedu druga predstava Tržiškega abonmajčka. Življenje na obrobju gozda je čudovito, zabavno in razburljivo, včasih pa tudi nepredvidljivo. Kaj vse se tam dogaja, bodo otroci izvedeli ob lutkovno-igrani predstavi za otroke Kako je lisica dobila zlati rep. V predstavi nastopata Leja Ita Menard in Gorka Berden, songe zanjo pa je napisal Jose. Predstava je namenjena otrokom od tretjega leta starosti dalje in traja 35 minut. Vstopnice za izven in več informacij: Služba turizem Tržič, 051 627 057, informacije@trzic.si.

Izžrebanemu naročniku Gorenjskega glasa, ki bo pravilno odgovoril na nagradno vprašanje, bomo podarili dve vstopnici za ogled predstave. Nagradno vprašanje: Katera gozdna žival ima glavno vlogo v drugi predstavi Tržiškega abonmajčka za otroke? Odgovore pošljite do torka, 7. novembra, na koticsek@g-glas.si.

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme ANDREJ GREGORC iz Križev.

Dražgoše in Zali Log brez nedeljskih maš

1. stran

Župljanom so priporočili sodelovanje z župnikom in čimprejšnji začetek delovanja organov župnij: župnijskega pastoralnega sveta in gospodarskega sveta. Problem nedeljskih maš in drugih nerešenih zadev v župnijah Dražgoše in Zali Log pa bodo upoštevali pri kadrovskem načrtovanju prihodnje leto.

Predstavniki župnij Dražgoše in Zali Log so ponovili svoje zahteve in predloge. Nedeljske maše in drugi tradicionalni običaji, na primer žegnanje, morajo ostati tako kot doslej. Če župnik iz Železnikov ne zmore maševati v Dražgošah in na Zalem Logu – poudarjali so, da med njimi in njim ni konfliktov –, naj župnik Jože Hauptman namesto v sobotah pride maševati v ti župniji ob nedeljah. Spraševali so, ali lahko sami najdejo duhovnika, ki bi bil pripravljen maševati pri njih. Predlagali so, da bi bila lahko v Železnikih ena maša manj in po ena več v sosednjih župnijah. Pripojitev župnije Dražgoše k drugi župniji je skrajna rešitev, je poudaril Rok Pintar. Če pa bo

Cerkev svete Lucije v Dražgošah, blagoslovljena junija leta 1968. Bila je prva na novo zgrajena cerkev v Sloveniji. Staro z dragocenimi in na srečo rešenimi oltarji so Nemci januarja leta 1942 porušili. / Foto: Jože Košnjek

Ljubljanski pomožni škof in generalni vikar ljubljanske nadškofije dr. Franc Šuštar je po pogovoru v Železnikih povedal, da se nadškofija in župnik trudita najti vzdržno rešitev tako za vernike kot za župnika. Rok Pintar pa je dejal, da odgovorov na ključna vprašanja in predloge niso dobili, tudi glede ustanovitve in delovanja župnijskega pastoralnega in gospodarskega sveta ter pobude, da bi sami našli duhovnika, ki bi daroval nedeljske maše in tako pomagal domačemu župniku.

do tega prišlo, potem je naša edina izbira župnija Selce, v kateri je bogato versko življenje in s katero imajo Dražgošani stoletne povezave. Predstavniki nadškofije so odgovarjali na vprašanja, povezana z delovanjem župnij, s krsti, pogrebi in pogrebni mi mašami ter pripravami na birmo. Spraševali so tudi, kako bo s premoženjem župnij v primerih združevanja.

Bodimo graditelji miru

Na Brezjah je konferenca slovenskih frančiškanov organizirala molitveno srečanje Duh Assisija.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Sedemindvajsetega oktobra leta 1986 je tedanji papež Janez Pavel II. povabil na molitveno srečanje v Assisi v Italiji predstavnike vseh večjih svetovnih verstev. Tako se je začelo molitveno srečanje Duh Assisija. V Sloveniji ga vsako leto organizira konferenca slovenskih frančiškanov.

Letošnje srečanje je bilo v soboto, 28. oktobra, na Brezjah. Udeležili so se ga bratje iz redov svetega Frančiška – frančiškani, kapucini in minoriti – ter sestre iz redov klaris, šolskih sester, sester svetega Križa, sester Frančiškovega reda in sester Brezmadežnega spočetja. Sodelovali so tudi člani Frančiškovega svetnega reda. Slovesno mašo je skupaj s

frančiškanskimi brati daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore, ki je tudi sam član frančiškanskega reda. V pridigi je poudaril pomen frančiškanskega pozdrava Vse dobro in mir s teboj. Slediti mu moramo tudi v vsakdanjem življenju in tako postati graditelji miru.

Provincialni minister slovenskih kapucinov Primož

Pater Primož Kovač, rojen na Logu v Poljanski dolini, je provincialni minister slovenskih kapucinov.

/ Foto: Jože Košnjek

Kovač, gorenjski rojak iz Loga v Poljanski dolini, ki deluje kot predstojnik bratske skupnosti kapucinov v Štepanji vasi v Ljubljani, je povedal, da so bila doslej taka srečanja v Štepanji vasi, pri Vipavskem križu, v Celju, v Kančevcih, v Škofji Loki in v Ljubljani. Na vseh je v središču spomin na življenje in delo Frančiška Asiškega. Letos se spominjamo 800. obletnice postavitve prvih jaslic, leta 2026 pa bo molitveno srečanje posvečeno 800. obletnici Frančiškove smrti.

Somaševanje bratov iz Frančiškovih redov v baziliki na Brezjah / Foto: Jože Košnjek

Obnovili bodo tudi podvoz pri Iskri

Zaradi posledic avgustovske ujme se bodo podaljšala dela na mostu čez reko Savo na Ljubljanski cesti v Kranju. Obnova bo končana predvidoma maja prihodnje leto. V tem času bo Mestna občina Kranj sanirala še podvoz pri Iskri.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Kot so pojasnili na Mestni občini Kranj (MOK), je voda med avgustovsko ujmo narasla do visečih odrov pod mostom in tako ogrozila stabilnost delovne konstrukcije. Zaradi tega izvajanje del po predvideni tehnologiji ni bilo izvedljivo, mehanizacijo so zamenjali z manjšo in celo z ročnim delom, kar pa je upočasnilo sanacijo. »Ker prehajamo v deževni jesenski in zimski čas, ko je izvedba nekaterih gradbenih del otežena oziroma tudi onemogočena, je odprtje obnovljenega mosta načrtovano za pomlad 2024,« so dodali na kranjski občini.

Obnova mostu čez Savo se je zaradi avgustovskih poplav podaljšala in bo končana predvidoma maja prihodnje leto. / Foto: Tina Dokl

Pešci in kolesarji bodo most čez Savo lahko uporabljali že konec novembra.

Ta čas bo MOK izkoristila za sanacijo podvoza pri Iskri. »Nova pridobitev bo velika, saj se bosta po končanih delih pod mostom lahko srečali dve tovorni vozili, vsako na svojem pasu, kar prej ni bilo mogoče in je oviralo promet. S tem bomo rešili težavo, ki jo je Kranj imel več desetletij,« je povedal kranjski župan Matjaž

Rakovec, ob tem pa občane pozval k potrpežljivosti in razumevanju. »Prepričan sem, da bomo na koncu vsi zadovoljni, saj bomo imeli nov, predvsem pa varen most,« je poudaril.

Pešci in kolesarji že konec novembra

Pešci in kolesarji bodo most čez Savo lahko začeli uporabljati še pred koncem obnove. Zanje bo prehod omogočen že konec novembra. Iz smeri železniške postaje bodo nanj

lahko dostopali preko v ta namen postavljenih montažnih stopenj, urejen bo tudi prehod za kolesarje, iz smeri Jelenovega klanca pa bo prehod v istem nivoju. Za motoriziran promet bodo most odprli predvidoma spomladi, do tedaj pa ostaja popolna cestna zapora. Obvoz še naprej poteka na severni strani po cestah Iskra–Kidričeva cesta, Koroska cesta, Ljubljanska cesta (Jelenov klanec), na južni strani pa po cestah Iskra–Labore, Labore–Primskovo

(Delavski most), Cesta 1. maja, Savska cesta.

Obnovljeni most čez Savo bo enakih dimenzij kot sedanji, imel bo enostransko dvosmerno kolesarsko pot, javno razsvetljava bodo namestili ob strani mosta in tako ne bo posegala v površine za pešce, zamenjali in obnovili bodo komunalno infrastrukturo znotraj mosta. Nova bo tudi celotna ograja, ki bo imela arhitekturne elemente prvotnega mosta, sicer porušenega v drugi svetovni vojni.

Kaj bo s tri tisoč pacienti

1. stran

Kot so pojasnili, se bo upokojila splošna zdravnišnica Bernarda Benedik - Tili. V zadnjem času jo je nadomeščala Manca Bergant, ki pa ta mesec odhaja na specialistični izpit.

Medicinski sestri obeh ambulant bosta v dopoldanskem času dosegljivi na dosedanjih telefonskih številkah in elektronski pošti in bosta glede na nujnost obravnave usmerjali paciente k različnim zdravnikom.

»Po izpitu se predvidoma ne bo vrnila v ambulanto Benedik, ampak bo v zdravstveni postaji Žirovnica predvidoma v marcu 2024 prevzela ambulanto Mojce Golja,

ki se bo prav tako upokojila,« so pojasnili.

Na specialistični izpit odhaja tudi zdravnišnica Lea Šemrl, ki je prevzela ambulanto zdravnišnice Bojane Dežman Felicijan, ki se je upokojila že pred časom. Lea Šemrl se bo vrnila v

maju 2024 in prevzela ambulanto.

Kaj pa bo v tem času s pacienti – po podatkih s spletne strani imata obe jesenjski zdravnici skoraj tri tisoč

opredeljenih pacientov? Kot zagotavljajo v vodstvu zdravstvenega doma, bodo po najboljših močeh poskrbeli za vse. Tako so že vzpostavili administrativno ambulanto, v kateri bo poskrbljeno za izdajo receptov in druga administrativna opravila. Medicinski sestri obeh ambulant – v dopoldanskem času bosta dosegljivi na dosedanjih telefonskih številkah in elektronski pošti – bosta triažirali paciente k različnim zdravnikom. Ti bodo kot nadomestni zdravniki zadolženi za obravnavo akutnih pacientov. Glede na kadrovske zmožnosti pa bo na voljo še en zdravnik za obravnavo vseh naročenih pacientov.

»Paciente prosimo, da pri naročanju terapij in

napotnic podajajo jasne informacije, pri prošnjah za izdajo bolniških listov pa navajajo točne datume. Le uporabne informacije s točnimi podatki bodo olajšale delo timov v ambulantah in omogočile ustrezno obravnavo zdravstvenega stanja,« so povedali v vodstvu in ob tem dodali, naj pacienti v primeru nujnih stanj pokličejo ambulanto nujne medicinske pomoči oz. številko 112.

Ob tem paciente prosijo za razumevanje in zagotavljanje, da se skupaj z občinskimi ustanoviteljicami trudijo najti dolgoročno rešitev. Že ves čas iščejo nove sodelavce, prizadevajo si, da bi pridobili vsaj enega dodatnega zdravnika, ki ga nujno potrebujejo.

k

KOMENTAR
ALENKA BRUN

Trajnostno mobilnen

O trajnostni mobilnosti se veliko govori, še več piše, razpravlja na okroglih mizah. Ambasador Julijskih Alp, Blejec, ki opravlja delo direktorja Kobariškega muzeja, človek, ki je zelo povezan z naravo in tudi gorami, Martin Šolar, pa pravi, da v zadnjem času trajnostno mobilnost resnično živi. Trenutno namreč ne vozi avtomobila – splet okoliščin pač.

Kako priti z Bleda do Kobarida z javnim prevozom, je bil prvi izziv, s katerim se je srečal.

»Avtobusov in vlakov je kar precej, morda je res izjema Zgornje Posočje, kjer je avtobusov relativno malo. Ljudje, slučajni sopotniki ali uslužbenci Slovenskih železnic, Arrive ali Nomaga so večinoma zelo prijazni, sočutno gledajo na nas potnike, ki kljub zamudam in čakanjem stoično prenašamo tegobe trajnostne mobilnosti...« razmišlja v svojem zapisu, neke vrste tedenskem dnevniku, kjer na humoren način opisuje, kako je videti njegova trajnostna mobilnost v teh dneh. Kombinira kolo, vlak in avtobus, včasih iz rokava potegne še kakšnega »jokerja«, kot poimenuje prijatelje, sodelavce, znance in sina, ki mu priskočijo na pomoč s prevozom, ko drugače res ne gre.

Zapis se začneja z oktobrsko soboto, kjer nazorno opiše, kako se je vračal iz Nizozemske, kjer je bila konferenca Europarc. Kolesarska kultura »tam gori« ga je navdušila. Domov je prispel v nedeljo zjutraj ...

Potem je tu delovni ponedeljek. Ker vlak z Jesenic do Bohinjske Bistrice takrat ni vozil zaradi del na progi, je šel zjutraj najprej s kolesom v trdi temi do avtobusne postaje na Bledu, nato pa z avtobusom do Bohinjske Bistrice. Sledila je vožnja z vlakom. Zamuda na poti se je povečevala, na Mostu na Soči sta avtobusa odpeljala brez nje, a se mu je nasmehnila sreča, da je šolski avtobus s Sentviške planote zamujal pol ure in se je z njim potem peljal do Tolmina. Avtobus za Kobarid mu je seveda odpeljal izpred nosa ...

Podobno gre zgodba v obratni smeri ... In tako ves teden.

Vmes je moral recimo z Bleda v Strahinj, ker je imel predavanja na BC Naklo. Prevoz je naštudival do potankosti, a po predsedanjih z avtobusa na avtobus je v Strahinj prispel v slabi uri in pol. Z avtom bi potreboval dvajset minut ...

Ko prebiramo njegov zapis, ugotovimo, da se mu svet vrti le okoli časa, da večino dneva preživi v prihajanju v službo in odhajanju iz nje. Na srečo je Šolar potrpežljiv človek in ima rad izzive, saj trenutno lahko njegova pot v službo in domov trajaja tudi več kot deset ur.

Bi vi bili trajnostno mobilni na način, kot ga je opisal on?

Mene njegov zapis spominja na sodobno improvizacijsko predstavo, ki je vsakokrat odvisna od razpoložljive nastopajočih in občinstva, medtem ko tolmačenje predstave njeni ustvarjalci radi prepuščajo slednjemu.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Vodo speljali stran od škarpe

Bašelj – Belica je miren potok, ki teče skozi vas Bašelj, a ob zadnji ujmi so vaščani ob njem spoznali, da ima tudi hudo-urniški obraz. Trenutno na enem odseku struge pred vasjo potekajo obsežna dela. Na Občini Preddvor so pojasnili, da je bila tu že ob lanskem septembrskem deževju deloma poškodovana betonska škarpa. Ta je na isti strani kot glavna prometnica v vas. Zdaj jo urejajo, ker pa bodo vodo speljali stran od škarpe, so tudi od lastnika nasprotnega brega pridobili stavbno pravico, tako da so vodotok skoraj poravnali in strugo na obeh straneh obložili s skalami. Beton je uporabljen le za podporo novi škarpi. Razen v spodnjem delu so zaradi poplavne varnosti razširili strugo. Narasla voda, ki pridobi moč, tako materiala, ki ga nosi s seboj, ne bo odlagala pred mostom. Projekt je vreden 240 tisoč evrov, od države so zanj dobili 190 tisoč evrov, ko bo zaključen, pa bo zagotovljena tudi večja varnost udeležencem v cestnem prometu.

V Bašlu urejajo strugo potoka Belica.

Mesec boja poti odvisnosti na Jesenicah

Jesenice – Na Jesenicah je november že vrsto let mesec boja proti odvisnosti. Lokalna akcijska skupina za preprečevanje odvisnosti v občini Jesenice, ki deluje že od leta 1998, vsako leto v sodelovanju z različnimi lokalnimi društvi, šolami in drugimi organizacijami pripravi več različnih aktivnosti, od delavnic in predavanj do informiranja in ozaveščanja. Letošnje aktivnosti bodo potekale pod sloganom Krepitev odpornosti za odraščanje brez zasvojenosti, vanje pa bodo vključene vse jeseniške osnovne šole, Srednja šola Jesenice in Gimnazija Jesenice. Osrednji letošnji dogodek bo tematsko predavanje dr. Urške Bukovnik z naslovom Prehranska dopolnila v športu: škodljivost, koristnost in izbira kvalitetnih, ki bo v torek, 21. novembra, ob 17. uri v Kolpernu na Stari Savi. Predavanje bo brezplačno in namenjeno širši javnosti.

Žrtvam povojnih pobojev

V Lipici je bila v ponedeljek žalna slovesnost v spomin žrtvam povojnih pobojev na Škofjeloškem. Kulturni program so pripravili pevci Škofjeloškega okteta in Mestni pihalni orkester.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Nova Slovenska zaveza je v ponedeljek pred dnevom vseh svetih povabila na žalno slovesnost v spomin žrtvam povojnih pobojev na Škofjeloškem na pokopališče Lipica. Liturgični obred je vodil župnik župnij Suha in Reteče Branko Potočnik. Rajnim v spomin in živim v opomin je zbrane nagovoril tajnik Nove Slovenske zaveze Peter Sušnik, ki je uvodoma poudaril, da si lahko zastavljamo nekaj odprtih vprašanj, ko se spominjamo in raziskujemo žrtve ter lokacije njihovega (ne)pokopa in pozabe, med vojno in po vojni. »Ena ključnih dilem je, zakaj se s tem obremenjuje današnji čas, mladino in prihodnost naše države. Odgovor je preprost: tisto, kar loči človeka od drugih živih bitij, je odnos do smrti in pokojnikov. Temeljno civilizacijsko vprašanje, ki je bilo zastavljeno že v Svetem pismu, je: kje je tvoj brat. Moji potomci potrebujejo odgovor na vprašanje, ali izhajamo iz te civilizacije. Če ne, je odnos do smrti, odnos do pogreba povsem brezpredmeten, če pa smo del te civilizacije, smo dolžni ta vprašanja rešiti takoj, kajti slejkoprej, z vsako kostjo, ki pride znova na dan, vemo, se postavlja vprašanje, kakšna civilizacija smo,« je razmišljal Sušnik.

Kljub deževnemu vremenu se je žrtvam povojnih pobojev poklonila množica ljudi.

/ Foto: Primož Pičulin

Poseben pomen za državo

»Na tem kraju v Škofji Loki, ki ima za državo še poseben pomen, se spominjamo drugega dela naše civilizacijske obveze, in to je dostojen pokop vseh pokojnih. Tu v kostnici, ki je v lasti oziroma najemu države, njenega forenzičnega laboratorija, hranimo posamezne posmrtno ostanke več kot šest tisoč oseb, ki so bili izkopani na različnih koncih Slovenije. V današnjem času, ko se ukvarjamo z idejo o tem, kako uporabiti znanost, ki nam je na razpolago, da bomo te žrtve identificirali in jih po možnosti celovrnili v njihove družinske

Slavnostni govornik je bil tajnik Nove Slovenske zaveze Peter Sušnik.

/ Foto: Primož Pičulin

grobove, se odpira vprašanje, zakaj te žrtve sploh ostajajo v spominu. Generacija,

ki je imela z žrtvami neposredno družinsko vez in ima do teh žrtev poseben odnos, se počasi poslavlja. Tako današnja slovesnost ni slovesnost objokovanja žrtev, ampak je spodbuda nam, da razmislimo o tem, ali je bila neka žrtev pravična, in posvetilo, da postajamo boljši,« je v nagovoru zbranim med drugim povedal Sušnik. Prisotne je v imenu občine in župana nagovorila tudi škofjeloška podžupanja Tina Teržan, ki je povedala, da so dnevi ob koncu oktobra namenjeni temu, da se spomnimo tistih, ki so nam bili dragi, in da je prav, da spomin nanje prenašamo na mlajše rodove.

Začasni most v Smolevo je do nadaljnjega zaprt

V ponedeljek je župan Železnikov Marko Gasser na družbenem omrežju sporočil, da je začasni most v Smolevo do nadaljnjega zaprt za tovorna vozila. Ko smo ga dan kasneje poklicali, je dodal, da so ga zaprli v celoti, tudi za osebna vozila.

KLARA MRAK

Železniki – »Na terenu je gradbeno podjetje Nivo Eko, ki bo skušalo v najkrajšem možnem času sanirati temelje začasnega mostu v Smolevo, saj obstaja velika nevarnost, da se bo ob naslednji visoki vodi porušil,« je povedal župan Železnikov Marko Gasser in dodal, da računajo, da bodo most sanirali v treh tednih. »Od ponedeljka zvečer se v Smolevo vozi po novem mostu, z Direkcijo RS za vode, ki vodi projekt izboljšanja poplavne varnosti Železnikov, smo se dogovorili, da dovolijo, da se z osebnimi avtomobili lahko vozijo po njem, čeprav uradno še ni predan namenu.« Župan je

povedal, da so most začasno toliko »usposobili« in dali čez hidroizolacijo asfaltno zaščito, da se je moč voziti po njem. »Verjetno pa bo treba nato še kaj podreti in na novo narediti, če bo prišlo do poškodbe izolacije, saj

Začasni most v Smolevo je tako poškodovan, da so ga bili primorani zapreti za ves promet. / Foto: Simon Benedičič

smo ga odprli samo začasno, toliko, da omogočamo prevoznost.«

Veliko mostov je poškodovanih

V občini Železniki je bilo v petkovem dopoldanskem

neurju po županovih besedah poškodovanih veliko mostov. »Zaprli in neprevoznostni so denimo mostovi pri Šmidu, pri Petraču in pri Zgagu. Občane prosim, da upoštevajo, da so mostovi zaprti in da se ni varno voziti po njih, saj se lahko porušijo in niso varni za uporabo. Zelo so poškodovani, skrivljeni, udarci lesa in naplavin so naredili svoje, marsikateri je spodjeden. Pri nas je bilo v petek dopoldne res kar hudo,« je razložil Gasser. Koncesionar Eho Projekt in Direkcija RS za vode sta bila na terenu na ogledu poškodb vodotokov na območju Zalega Loga, Sorice, Davče in Železnikov že v ponedeljek.

Novi most, ki uradno še ni predan v uporabo, je postal začasni most. / Foto: Simon Benedičič

Novartis v Sloveniji

Smo Tovarna leta 2022

... in prvi slovenski industrijski center za biotehnologijo, ki izdeluje biološke zdravilne učinkovine za težko ozdravljive bolezni. Spreminjamo življenja.

Pridruži se nam in pomagaj soustvarjati medicino.

Tehnik v industrijskem centru za biotehnologijo (m/ž/d)

Prav je, da s podjetjem raste tudi ekipa. Zato želimo v našem industrijskem centru za biotehnologijo ekipo razširiti z novimi člani, ki želijo prispevati svoje sposobnosti, znanje in radovednost. Naša proizvodnja je čista, brez prašnih snovi in škodljivih substanc, ter okolju prijazna.

Nudimo stabilno zaposlitev in zdravo ter prijetno delovno okolje, vsakemu posamezniku pa omogočamo razvoj v najboljše različice sebe.

Priložnost je namenjena vsem, ne glede na to, ali šele začenjate svojo karierno pot ali pa morda iščete nove izzive. Oddajte prijavo že danes.

Prijave z življenjepisom lahko oddate preko spletne strani www.novartis.com/si/zaposlitev-v-novartisu-slovenija.

Za dodatne informacije pokličite na telefonsko številko **040 821 037** ali nas kontaktirajte na e-mail: zaposlitev.si@novartis.com.

Smo Novartis.
Soustvarjamo medicino.

 NOVARTIS | Reimagining Medicine

KUHAM DOMAče

V sredo, 25. oktobra, je bila v Medgeneracijskem centru na Bledu predstavitve knjige KUHAM DOMAče – Kulinarični sprehod po Zgornji Gorenjski. Knjigo so finančno podprle občine Bled, Gorje, Kranjska Gora in Radovljica, izdala pa jo je Razvojna agencija Zgornje Gorenjske. V njej je zbirka receptov kuharic in kuharjev ter gostincev celotnega območja Zgornje Gorenjske. Namen projekta je oživljanje prehranske dediščine, s čimer nesnovna kulturna dediščina ne bo potonila v pozabo. Župan Občine Bled Anton Mežan je poudaril, da so naše mame in babice znale iz skromnih sestavin ustvariti prave kulinarične čudeže. Promocija se je zaključila s pogostitvijo in podelitvijo knjige udeležencem dogodka, ki se bodo lahko tudi sami preizkusili v pripravi okusnih jedi.

Na predstavitvi knjige KUHAM DOMAče – Kulinarični sprehod po Zgornji Gorenjski

Maruša Mišmaš na Bledu

Bled je v vseh obdobjih v letu privlačna destinacija za različne športnike. Zadnja tedna v mesecu oktobru je bila z nemškima partnerkama za trening Liso Oed in Olivio Gürth na višinskih pripravah na Pokljuki tudi Maruša Mišmaš. Maruša je v zadnjih letih naša najboljša tekačica na srednje in dolge proge. Tekmuje na vseh priznanih atletskih mitingih, evropskih in svetovnih prvenstvih. Udeležila se je tudi olimpijskih iger. Bled oziroma trasa okoli jezera in atletski stadion sta bila tudi letos dobrodošla lokacija za priprave na novo atletsko sezono.

Maruša Mišmaš je v zadnjih letih naša najboljša atletinja na srednjih in dolgih progah.

Dan Biosfernega območja Julijske Alpe

Za dan biosfernih območij, globalni praznik, je določen 3. november. Počastili smo ga že zadnji dan septembra na Festivalu – festivalu okusov in umetnosti v Kobaridu. Za novega ambasadorja Biosfernega območja Julijske Alpe je imenovan Martin Šolar. Ponednikom izdelkov in storitev, ki spoštujejo tradicijo, varujejo naravo in izkazujejo visoko kakovost, so bili podeljeni certifikati Znak kakovosti Triglavskega narodnega parka. Organizatorji so opozorili tudi na letošnjo 20. obletnico razglasitve tega Unescovega biosfernega območja, ki je bilo prvo v Sloveniji in je še vedno največje.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Zabava brez zaslona

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, je skupaj z Zdravstvenim domom Bled in športnimi društvi na območju Bleda začela projekt, s katerim želi spodbujati zdrav življenjski slog otrok in staršev.

Namen projekta je spodbujanje telesne dejavnosti otrok za boljše počutje in zdravje ter s tem tudi izboljšanje razumevanja pomena telesne aktivnosti v vsakdanjem življenju. V projekt bodo vključeni tudi starši, saj bodo organizirani tudi seminarji in pogovori, kjer bodo predstavili tudi druge vsebine (prehrana, psihologija, sociologija, zdravstveni vidiki). Projekt se bo začel izvajati v novembru in bo trajal dve leti z vmesnimi meritvami učinkov razvoja gibalnih sposobnosti. K projektu vabimo starše in otroke 5., 6. in 7. razreda. Družine bodo po obravnavi pri zdravnici in drugih strokovnih sodelavcih ZD Bled nato v okviru športnih društev vključene v posebne, netekmovalne skupine. Sodelovanje v projektu bo brezplačno. Če želite izvedeti kaj novega in narediti več za zdravje svojih otrok in celotne družine, vas vabijo, da se prijavite na: zabavabrezzaslona@fsp.uni-lj.si. Vse zainteresirane starše bodo povabili na sestanek, kjer vam bodo projekt natančneje predstavili, da se boste lahko odločili, ali je projekt primeren za vas in vašo družino.

Namen projekta je spodbujanje telesne dejavnosti otrok za boljše počutje in zdravje ter s tem tudi izboljšanje razumevanja pomena telesne aktivnosti v vsakdanjem življenju.

Dostopna pot do planin

V letu 2023 se je zaključila triletna investicija Ureditev dostopne poti do planin Agrarne skupnosti Bohinjska Bela v Triglavskem narodnem parku.

V preteklih letih je Občina Bled namenjala sredstva Triglavskega narodnega parka skladno z investicijskimi načrti celotnega proračuna in smernicami pristojnega ministrstva. Investicija je obsegala: ureditev podvoza pod železniško progo proti Slamnikom (pridobitev projektne dokumentacije, investicija v sanacijo podvoza), asfaltiranje 700-metrskega makadamskega

Celotna investicija je znašala okvirno 268 tisoč evrov.

odseka proti Slamnikom, ureditev gozdnih cest proti planini Ilovec in Belski planini z odvodnjavanjem. Celotna investicija je znašala okvirno 268 tisoč evrov, od tega občina pričakuje, da bo od ministrstva za okolje in prostor pridobila okvirno 209 tisoč evrov.

Ureditev dostopne poti do planin Agrarne skupnosti Bohinjska Bela v Triglavskem narodnem parku

Zaprte javne sanitarije pri Hotelu Starkl

Občanke, občane ter obiskovalke, obiskovalce Bleda obveščamo, da bodo v obdobju med 2. in 9. novembrom zaradi zaprtja tako Hotela Starkl kot tudi restavracije hotela zaprte tudi javne sanitarije ob restavraciji. Ostale javne sanitarije bodo odprte nemoteno v skladu z odpiralnimi časi.

Novembrska krvodajalska akcija na Bledu

Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Radovljica, vabi na krvodajalski akciji, ki bosta potekali v prostorih Festivalne dvorane na Bledu, in sicer v ponedeljek, 13. novembra, in v torek, 14. novembra, vsakič med 7. in 13. uro. Prosijo, da se na darovanje krvi naročite na telefonske številke: 051 389 270, 051 671 147 ali 030 716 796.

Uredili šest novih kolesarskih postajališč

V okviru projekta Medgeneracijski živžav – Ureditev rekreativnih površin za medgeneracijsko druženje so v občini Bled uredili šest novih kolesarskih postajališč, in sicer na severnem delu Športnega parka, ob pešpoti na Ojstrico oz. Osojnico, na Mlinem, pri Grajskem kopališču, na Bohinjski Beli in Rečici. Občina Bled je kupila tudi dve električni kolesi. Vodilni partner projekta je bil BSC – Regionalna razvojna agencija Gorenjske. Celoten projekt je vreden 37 tisoč evrov, od tega so 28 tisoč evrov pridobili od Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Na Bledu so se obenem razveselili prenovljenega otroškega igrišča ob Športnem parku Bled, kjer so namestili nova igrala, uredili okolico in urbano opremo, ter kolesarskega poligona iz žindre. Projekt je bil izveden v okviru participativnega proračuna Moj kraj, moj projekt, v okviru katerega Občina Bled vsako leto nameni približno 50 tisoč evrov za projekt, ki ga izglasujejo občani. Tokrat so si ti zaželeli omenjeno ureditev otroškega igrišča in postavitev kolesarskega poligona.

Praznični čas na Blejskem gradu

Z razstavo Umetniška vozlišča Eve Petrič na Blejskem gradu v Zavodu za kulturo Bled odpiramo vrata prazničnemu času in vas vabimo, da nas obiščete. Ob vseh zanimivostih, ki jih grad nudi tudi v zimskem času, izkoristite čas za srečanje z deli tankočutne vsestranske umetnice. Razstava, katere glavni element so čipke, bo od 15. novembra 2023 do 4. februarja 2024 na ogled v notranjih in zunanjih prostorih gradu.

Eva Petrič je vsestranska umetnica, ki živi in ustvarja med Slovenijo, Dunajem in New Yorkom. Njeno ustvarjanje je transmedijsko, saj njena dela najdemo tako v fotografiji, videu in instalacijah kot performansu, zvoku in literaturi. Leta 2005 je diplomirala iz psihologije in vizualne umetnosti na univerzi Webster na Dunaju in v letu 2010 magistrirala iz novih medijev na Transart Institute Berlin/Danube University Krems.

Za svoja dela je prejela številna prestižna priznanja in nagrade. Naj omenimo le nekatera iz zadnjih let: Leta 2022 je prejela nagrado odličnosti na Utazu Art Award Biennale na Japonskem. Leta 2017 je prejela nagrado best performance art award na United Solo Festivalu v New Yorku (in 2019 tudi priznanje the best of ten years tega festivala) in grand prix 6. Mednarodnega festivala likovnih umetnosti v Kranju ter bila prejemnica delovne štipendije Ministrstva za kulturo in priznanja red carpet tribute award 2017 na Dunaju. V Parizu je leta 2016 prejela srebrno medaljo za fotografijo SNBA. To leto ji je prineslo še priznanje 5. Mednarodnega festivala likovnih umetnosti v Kranju, bila pa je tudi med petimi nagrajenci dežele Salzburg za Kunst-Litfasssäule.

Njena dela so bila prikazana na več kot 100 samostojnih in več kot 130 skupinskih razstavah v Argentini, Avstriji, na Danskem, v Egiptu, Ekvadorju in na Fi-

Del razstave Umetniška vozlišča Eve Petrič na Blejskem gradu bo na ogled tudi v Galeriji Stolp.

lipinih, v Grčiji in na Hrvaškem, v Indiji, Italiji, na Japonskem, v Kanadi, na Kitajskem, v Severni Makedoniji, Mehiki, Nemčiji, na Poljskem, v Sloveniji, Srbiji, Španiji, Švici, Turčiji in ZDA. Z dvema velikima instalacijama je bila leta 2016 kot prva umetnica iz Slovenije predstavljena v znameniti dunajski katedrali svetega Štefana, kot prva slovenska umetnica pa je bila vključena tudi v največji letni umetniški projekt v javnem prostoru New Yorka »Sing for Hope«. V letu 2018 je njena instalacija One World – A World for All v avli Generalne skupščine OZN v New Yorku opozarjala na stanje okolja, njeno delo Kolektivno srce pa je bilo leto kasneje osrednje delo razstave Value of Sanc-

tuary v Katedrali St. John the Divine v New Yorku.

Njen mini art objekt Earthling Tattoo Seal je leto 2022 prebil na mednarodni vesoljski postaji. Od oktobra 2020 dalje njeno delo Kolektivna korona vrtnica v katedrali svetega Štefana na Dunaju opozarja na pomen solidarnosti pri spopadu s pandemijo covid-19.

Eva Petrič o delih iz serije WEB Chain (barvne fotografije preko asemblaža čipk v svetlobnem okviru), ki bo v okviru razstave Umetniška vozlišča na ogled v Galeriji Stolp: »Obstajamo v čipki podobni mreži vozlov in zank in smo bolj povezani in odvisni drug od drugega, kot se verjetno zavedamo. Če se strga ena nit, zavibrirajo vse druge ...«

Big Band Bled z Nuško in Pando

Domača zasedba z izjemnimi gosti bo 17. novembra ob 20. uri zavzela oder Festivalne dvorane Bled.

Big Band Bled skupaj z Nuško Drašček in skupino Panda v novembru pripravljajo izjemno doživetje za vse ljubitelje dobre glasbe. Big Band Bled je bil ustanovljen leta 2016, sestavljajo pa ga izkušeni ljubiteljski in profesionalni glasbeniki, željni skupnega bigbandovskega glasbenega ustvarjanja.

Nuška Drašček je ena najvidnejših slovenskih pevk, ki občinstvo navdušuje s svojim glasom, odrsko prisotnostjo ter izredno širokim repertoarjem, ki sega vse od opere, samospava, vokalno-instrumentalnih del do šansona, džeza,

slovenske ljudske pesmi, popa, gospela in muzikala.

Slovenske pop-rok skupine Panda ni treba podrobneje predstavljati, saj aktivno deluje že več kot tri desetletja. Leta 1986 jo je ustanovil Andrej Pompe. Njihove avtorske skladbe vsebujejo elemente roka, popa in džeza s ščepcem hiphopa in rapa, besedila so lirična in predvsem ljubezenska. Panda je ravno pred kratkim izdala nov album Legenda. Vstopnice si zagotovite na spletni strani Festivalne dvorane Bled ali v TIC Turističnega društva Bled (Cesta svobode 10).

BLEJSKI GRAD

Umetniška vozlišča
Eve Petrič, razstava (do 4. 2.)

Koledar Bled 2023,
razstava (do 4. 2.)

Jaslice z božično glasbo,
baročna kapela (do 4. 2.)

Ples z graščakom,
25. 12., 1. 1. in 7. 1., ob 11. uri

FESTIVALNA DVORANA BLED

Slovesnost ob 150-letnici
rojstva Josipa Plemlja,
11. 12., ob 18. uri

Božična zgodba,
praznični koncert,
16. 12., ob 19. uri

La Fontainove basni,
otročka baletna predstava,
17. 12., ob 17. uri

Vlado Kreslin z zbori
DO RE MI, koncert,
22. 12., ob 19. uri

Reformatorji na odru

Boštjan Gorenc - Pižama in Nik Škrlec sta Reformatorje v stripu, ki so najprej navduševali bralce, prenesla na oder. Tako si je zdaj mogoče ogledati tudi predstavo o tem, kako smo Slovenci dobili prvo Biblijo Jurija Dalmatina in prvo slovnico Adama Bohoriča. Drama, zapleti, pogum in vizija velikih ljudi tudi v odrski adaptaciji stripa navdušuje gledalce vseh generacij.

Boštjan Gorenc - Pižama, ki ima to čast, da v drami upodablja Adama Bohoriča, je pisatelj, prevajalec, komik in podkaster. Kot velik zaljubljenec v jezik, ki je tudi skupni imenovalac vsega, s čimer se ukvarja, se je z veseljem in veliko študijsko vneto lotil tudi snovanja stripa o dobi, v kateri se je utemeljeval slovenski knjižni jezik. Predstava Reformatorji je nastala po njegovi besedilni predlogi.

Nik Škrlec je igralec, televizijski voditelj in spletni ustvarjalec. Kot vsestranskega ustvarjalca ga še posebno navdihujejo in nagovarjajo teme, ki razpirajo vprašanja na presečiščih umetnosti in drugih oblik ustvarjalnosti. V predstavi bo upodobil Jurija Dalmatina.

Predstava za vse generacije o velikih osebnostih slovenske reformacije bo na ogled 8. novembra ob 18. uri v Festivalni dvorani Bled.

Vabimo vas na ogled. Vstopnice so že v prodaji na spletni strani Festivalne dvorane Bled.

Kvantum brezčutja v restavraciji Blejskega gradu

Večerja Kvantum brezčutja – Murder Mystery je bondovsko obarvana interaktivna večerja, na kateri udeleženci med večerjo odkrivajo storilca zločina, ki se bo ta večer zgodil v njihovi sredini. Med udeležence večerje, občinstvo, se bodo pomešali tajni agenti ter člani zločinske organizacije. Gledališki večer z umorom ob večerji bo napet do zadnjega diha.

Vabimo vas, da se prelevite v tajne agente in odkrijete morilca! Počutili se boste kot v pravem akcijskem filmu.

Večerja Kvantum brezčutja – Murder Mystery bo v restavraciji na Blejskem gradu v soboto, 25. novembra, ob 19. uri.

Več informacij najdete na spletni strani Blejskega gradu.

Zmagi in poraz vaterpolistov

Slovenska vaterpolska reprezentanca je minuli konec tedna v Kranju nastopila na tretjem turnirju druge regionalne vaterpolske lige ter dvakrat zmagala in enkrat izgubila.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Turnir v kranjskem olimpijskem bazenu se je začel z zmago ekipe Primorac, ki je bila v črnogorskem obračunu s 23 : 5 boljša od Budve. Naša vaterpolska reprezentanca je v drugi tekmi turnirja s 17 : 9 premagala Cattaro. Veliko zaslug za visoko slovensko vodstvo je

pomočnik selektorja Krištofa Štromajerja, ki zaradi zdravstvenih težav sicer tokrat ni vodil ekipe, Jaka Mikoletič s partnerico Tjašo postal očka mali Eli. Iskrene čestitke so prihajale z vseh strani, hkrati pa je bila to tudi spodbuda za slovenske vaterpoliste, ki so se Budvi oddolžili za poraz na prvem turnirju v Kotorju, ko so izgubili z 10 : 13.

Tudi na domačem turnirju je naša reprezentanca premagala Cattaro. / Foto: Tina Dokl

imel tudi vratar Gašper Žurbi, ki je ubranil nekaj nevarnih strellov črnogorskih vaterpolistov.

V prvi tekmi drugega dne kranjskega turnirja je Primorac z 19 : 11 premagal Cattaro, slovenska vaterpolska reprezentanca pa je premagala Budvo s 14 : 7. Že pred tekmo z Budvo je bilo v slovenskem taboru veselo, saj je

V prvi tekmi zadnjega dne turnirja je v črnogorskem obračunu Cattaro z 11 : 9 premagal Budvo, slovenski vaterpolisti pa so morali priznati premoč Primorca iz Kotorja, ki je zmagal s 24 : 13.

Naša reprezentanca je pred zadnjim turnirjem pri treh zmagah in sedmih porazih, kar je trenutno dovolj za šesto mesto.

Triglav s Taborom Sežana

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minuli konec tedna so ekipe v Prvi ligi Telemach odigrale 14. krog. Nogometaši Domžal so gostovali pri vodilni ekipi Celja in izgubili s 3 : 1. Kalcer Radomlje se je v Domžalah pomeril z Muro in igral izenačeno 1 : 1. Kalcer Radomlje je na sedmem mestu s 13 točkami, Domžale pa imajo enajst točk in so na osmem mestu. Jutri, v soboto, bo ob 17.30 v Domžalah obračun med Domžalami in Mariborom, Kalcer Radomlje pa bo v nedeljo gostoval pri Bravu v Šiški.

V 2. SNL je Triglava Kranj minuli konec tedna gostoval pri Jadranu v Dekanih in izgubil s 3 : 1. Kranjčani, ki so z 28 točkami zdaj na tretjem mestu lestvice, jutri ob 17. uri gostijo Tabor Sežana.

Ekipe v 3. SNL – zahod so odigrale 11. krog. Vodilni na lestvici, Roltek Dob, je v Škofji Loki slavil kar z 0 : 5, Adria je v Lescah premagala Šobec

Lesce z 1 : 3, Eltron Šenčur je bil na Jesenicah boljši z 2 : 4, Eksist Žiri pa je pri Izoli doživel poraz s 4 : 0. Tekme 12. kroga so na sporedu jutri in v nedeljo. Jutri ob 14. uri se bosta v Lescah pomerila Šobec Lesce in Škofja Loka, Roltek Dob bo gostil Brda, Eksist Žiri pa odhaja na gostovanje k Adrii. V nedeljo ob 17. uri bo Eltron Šenčur gostil ekipo Slovana, Jeseničani pa odhajajo v Vipavo.

Ekipe v gorenjski nogometni ligi Das ist Walter so odigrale 10. krog. Rezultati: Sava Kranj – Naklo 0 : 1, Britof – Velesovo Cerklje 2 : 2, Kranjska Gora – Bitnje 3 : 4, Bled-Bohinj Hirter – Niko Železniki 5 : 2, Preddvor – Zarica Kranj 1 : 1 in Visoko – Polet 13 : 1. Jutri je na sporedu 11. krog. Pari so: Zarica Kranj – Britof, Naklo – Preddvor, Polet – Bled-Bohinj Hirter, Bitnje – Visoko, Velesovo Cerklje – Kranjska Gora in Niko Železniki – Sava Kranj.

Borila se bo za novo kolajno

Judoistka Anka Pogačnik je lani na evropskem prvenstvu v Sofiji osvojila bronasto medaljo, ta konec tedna pa se bo članica Judo kluba Triglav Kranj v Montpellieru v Franciji borila za novo odličje.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Od danes do nedelje bo v Montpellieru potekalo evropsko prvenstvo, na katero odhaja tudi močna slovenska reprezentanca, saj bo v Franciji nastopilo deset slovenskih predstavnikov. Med njimi bo tudi 31-letna Kranjčanka Anka Pogačnik, ki je na lanskem evropskem prvenstvu v Sofiji poskrbela za svoj največji uspeh, saj je v kategoriji do sedemdeset kilogramov osvojila bronasto odličje. Pogovarjali sva se po enem zadnjih treningov pred odhodom minuli torek v Kranju.

Letošnja sezona je za vas že dolga, zadnji rezultati pa dokazujejo, da ste za evropsko prvenstvo dobro pripravljene.

Letošnja sezona je bila res dolga, tudi poleti ni bilo kaj prida počitka, saj smo se morali pripravljati na tekmo velike nagrade avgusta v Zagrebu. Z rezultati na začetku leta nisem bila zadovoljna, nato pa je šlo bolje. Sedaj skušam na vsaki tekmi pokazati, kar znam, in upam, da bom na zadnjih treh tekmah nadoknadila, kar mi ni uspelo na začetku leta, ter da bom lahko rekla, da je bila sezona vendarle uspešna.

Lani ste z evropskega prvenstva prinesli bronasto

Anka Pogačnik si je z lanskim odličjem na evropskem prvenstvu priborila tudi naslov najboljše slovenske judoistke leta. / Foto: Tina Dokl

odličje. Vam pri načrtih za nastop v Franciji to pomeni breme ali spodbudo?

Na ta rezultat gledam kot na motivacijo, saj sem takrat dokazala, da sem sposobna osvojiti medaljo tudi na največjih tekmovanjih. Dejstvo je, da na evropsko prvenstvo pridejo res najboljši. To še posebno velja za mojo kategorijo, v kateri je na vseh tekmah velika prevlada evropskih tekmovalk. Tako bo tekma res težka, vendar vem, kaj me čaka in po kaj grem. To pa pomeni, da si želim osvojiti vsaj bronasto odličje. Če bo priložnost, pa bom

skušala uspeh od lani še oplemenititi. Sicer pa na vsako tekmo odhajam z željo po medalji.

Na tekmi za veliko nagrado v Zagrebu ste osvojili bronasto medaljo, prejšnji teden ste bili na grand slamu v Abu Dabiju peti. Tekmice torej dobro poznate?

V Franciji bodo tekme iste kot na zadnjih tekmah oziroma jih bo še več. V Zagrebu sem izgubila s Hrvačico, v Abu Dabiju z Angležinjo in Nizozemko. Tekmice bom tokrat dobila glede na žreb, saj nisem rangirana

tekmovalka. Vendar bomo to reševali na tekmi.

Po evropskem prvenstvu takoj potujete na nove tekme?

Iz Francije potujemo naravnost v Avstralijo, kjer me naslednji konec tedna čaka tekma velike nagrade v Perthu, od tam pa gremo na Japonsko, najprej na dvotedenske treninge in na zadnjo letošnjo tekmo grand slama v Tokio. Tako pridem domov šele sredi decembra. Takrat pa bo čas, da pozdravim tudi manjše poškodbe, ki so se nabrale skozi sezono.

Hokejisti se bodo zbrali na Bledu

Pod vodstvom novega selektorja Eda Terglava se bo naša članska moška hokejska reprezentanca v ponedeljek zbrala na Bledu, nato pa jih čaka turnir na Madžarskem.

VILMA STANOVNIK

Bled – Nova sezona za našo člansko hokejsko reprezentanco se bo začela s ponedeljkovim zborom v tradicionalni bazi na Bledu. Tam bodo igralci opravili tridnevne priprave pred odhodom na Madžarsko, kjer bodo sodelovali na mednarodnem turnirju v Budimpešti. Ta bo potekal med 9. in 11. novembrom, tekme naši pa bodo domačini Madžari, Ukrajinci in Italijani.

Ekipo bo prvič vodil novi selektor Edo Terglav. Za svojo prvo akcijo v vlogi selektorja je na seznam uvrstil vratarja Žana Usa (SIJ Acroni Jesenice) in Luko Količnika (SŽ Olimpija), branilca Aljošo Crnoviča, Kristjana

Čepona, Jana Čosića, Nejca Stojana (vsi SŽ Olimpija), Bineta Mašiča (Vaasan, Finska), Marka Čepona, Nika Širovnika (oba RST Pellet Celje) in Žigo Urukala (SIJ

IHF je potrdila kvalifikacijske skupine za nastop na olimpijskih igrah v Milanu in Cortini d'Ampezzo. Naša reprezentanca se bo na Danskem merila proti Danski, Norveški in eni od kvalifikantk.

Acroni Jesenice). Med napadalci je vpoklical Martina Bohinca, Žana Jezovška, Erika Svetino (vsi SIJ Acroni

Jesenice), Marcela Mahkovića, Roka Kapla, Žigo Mehleta, Jureta Povšeta, Nika Simšiča, Jako Sodjo, Jako Šturma (vsi SŽ Olimpija), Roka Macuha (Olomuc, Češka), Luko Mavra (Pioneers Vorarlberg, Avstrija), Blaža Tomaževiča (VSV, Beljak, Avstrija) in Matica Töröka (Koo Koo, Finska).

Na turnirje tudi mladi hokejisti

Tako kot članska izbrana vrsta se bo na Bledu zbrala tudi reprezentanca do 20 let, ki bo prav tako odpotovala na Madžarsko. V Székesfehérváru jih pod vodstvom glavnega trenerja Mitje Šivica od 9. do 11. novembra čaka turnir štirih narodov, kjer se bodo pomerile ekipe

Francije, Italije, Madžarske in Slovenije.

Reprezentanca do 18 let pa bo prvo reprezentančno akcijo v novi sezoni preživela na Bledu. Naši hokejisti bodo po opravljenih tridnevni pripravi gostili turnir, na katerem se bodo pod vodstvom glavnega trenerja Sabahudina Kovačevića pomerili z ekipami Avstrije, Madžarske in Italije.

Najmlajša slovenska moška reprezentanca do 16 let se bo pod vodstvom glavnega trenerja Roberta Pesjaka zbrala v Kranju, kjer bodo naši mladi hokejisti opravili dvodnevne priprave. Konec tedna se bodo nato v italijanskem Fondu udeležili turnirja štirih držav: Avstrije, Italije, Madžarske in Slovenije.

Gospodinjstva privarčujejo manj

Gospodinjstva so lani v primerjavi s predhodnim letom privarčevala manj, ob svetovnem dnevu varčevanja ugotavlja nacionalni Statistični urad Republike Slovenije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – 31. oktober je že od leta 1924 za svetovni dan varčevanja. Kot ugotavljajo v Evropski centralni banki, danes gospodinjstva v državah evrskega območja varčujejo predvsem za primere nepričakovanih dogodkov, za pokojnino, večje nakupe, potovanja ter izobraževanja in finančno podporo otrokom ali vnukom.

Vloge in gotovina predstavljajo skoraj polovico strukture finančnih sredstev slovenskih gospodinjstev.

V Sloveniji se sicer stopnja bruto varčevanja gospodinjstev po rekordno visokem »pandemičnem« letu 2020, ko je znašala 21,9 odstotka, postopno znižuje. »Lani je bila v primerjavi z letom prej nižja za 3,3 odstotne točke in je znašala 14 odstotkov. Kljub upadu je ostala nekoliko višja od dolgoletnega povprečja, ki znaša 13,8 odstotka,« so zapisali na Statističnem uradu. S tem je bila stopnja varčevanja pri nas nekoliko višja od povprečja v evrskem območju. Najvišja je bila sicer v Nemčiji (19,9), najnižja pa na Slovaškem (5,2).

Za 73,6 milijarde finančnih sredstev

Finančna sredstva (gotovina in vloge, delnice in drugo) gospodinjstev pri nas so ob koncu lanskega leta znašala 73,6 milijarde evrov in so se povečala za 2,7

Slovinci prisegamo na gotovino in depozite. Fotografija je simbolična. / Foto: Tina Dokl

milijarde oz. 3,8 odstotka. »K temu povečanju so kljub obdobju nizkih depozitnih obrestnih mer in višjim nominalnim dohodkom največ prispevale bančne vloge gospodinjstev (dve milijardi evrov),« pojasnjujejo na Statističnem uradu in dodajajo, da medletna rast ostaja blizu zgodovinsko najviš-

Finančna sredstva gospodinjstev pri nas so ob koncu lanskega leta znašala 73,6 milijarde evrov in so se povečala za 2,7 milijarde oz. 3,8 odstotka.

je ocenjene vrednosti iz leta 2020, ko je znašala 2,3 milijarde evrov. Opazneje so k povečanju prispevale delnice in drugi lastniški kapital (0,5 milijarde), gotovina (0,3 milijarde) ter komercialni krediti in druge terjatve ali obveznosti (0,2 milijarde).

Zavarovanja in pokojninske sheme ter dolžniški vrednostni papirji pa so prispevali k zmanjšanju finančnih sredstev gospodinjstev.

Nenaklonjeni tveganjem

Kot ugotavlja Statistični urad, slovenska gospodinjstva še vedno ostajajo konservativna in nenaklonje-

na tveganju, ko govorimo o varčevanju. Vloge in gotovina še vedno predstavljajo skoraj polovico strukture finančnih sredstev, delnice in drugi lastniški kapital predstavljajo 31,7 odstotka, zavarovanja in pokojninske sheme 11,6 odstotka, dolžniški

vrednostni papirji, komercialni krediti in druge terjatve skupno 5,3 odstotka ter posojila 2,3 odstotka. »Takšna struktura finančnih sredstev razkriva, da gospodinjstva v Sloveniji pri svojih naložbenih odločitvah ostajajo konservativna in nenaklonjena tveganju, saj gotovina in vloge še vedno sestavljajo skoraj polovico njihovega finančnega premoženja. Povečevanje deleža vlog v obdobju nizkih depozitnih obrestnih mer v zadnjih letih hkrati odraža težnjo gospodinjstev po ohranjanju likvidnosti in kaže na veliko zaupanje v bančni sistem. Deleži bolj tveganih naložb, kot so enote investicijskih skladov, dolžniški vrednostni papirji in izvedeni finančni instrumenti, pa ostajajo razmeroma nizki,« so komentirali na Statističnem uradu.

Preudarno in razpršeno vlaganje

V času, ko se srečujemo z negotovostjo, še toliko bolj velja, da svoje premoženje razpršimo, je bil eden od nasvetov spletnega seminarja, ki so ga pripravili v Združenju družb za upravljanje investicijskih skladov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Ob mesecu varčevanja, ki smo ga zaznamovali skozi celoten oktober, je potekalo več dogodkov, med drugim tudi spletni seminar z naslovom Kako makroekonomija oblikuje naše življenje, ki so ga pripravili pri Združenju družb za upravljanje investicijskih skladov. Moderator Andrej Petek, sicer član uprave družbe Triglav Skladi, se je pogovarjal z glavnim ekonomistom in analitikom na Gospodarski

zbornici Slovenije Bojanom Ivancem.

Na vprašanje, ali bi morali tudi »navadni državljani« spremljati podatke o makroekonomiji, Ivanc odgovarja:

Povprečni vlagatelj mora znati razpršiti premoženje in s tem tudi zmanjšati tveganje.

»Razumem posameznika, da nima časa za poglobljeno, naj pa vseeno pogleda poročila Urada z makroekonomske analize in razvoj Banke Slovenije ali GZS.« Če sledi zgolj medijskim

objavam, pa naj ima v mislih, da se negativne zgodbe bolje prodajajo, je še dodal Ivanc, ki je zaradi tega skeptičen do tega, da bi svoje finančne odločitve sprejemali

na podlagi posameznih objav, ki se včasih pojavljajo v medijih.

Kot dodaja, se v zadnjem obdobju srečujemo z različnimi izzivi in krizami, od pandemije do vojne v

Ukrajini in zdaj zaostrenih razmer na Bližnjem vzhodu, zato je prihodnje razmere težko napovedati. Povprečni vlagatelj mora zato znati razpršiti premoženje in s tem tudi zmanjšati tveganje. Pri vlaganju zato Ivanc predlaga strategijo »avtopilota« in tudi sam prisega na pasivno upravljanje premoženja. »Nisem nekdo, ki bi zelo močno verjel v posamezen sektor ali regijo in zato gojil domnevo, da bi na ta način dosegel boljše rezultate kot na razpršenih svetovnih kapitalskih trgih,« pravi.

DOBRO JE VEDETI

Nasveti za nakup kakovostnih lesnih peletov

CVETO ZAPLOTNIK

Zveza potrošnikov Slovenije vsako leto izvede test kakovosti lesnih peletov. Za testiranje se odloča zato, da bi potrošnikom olajšala nakupno odločitev in da bi spodbudila uporabo kakovostnih goriv, od katerih je v kurilni sezoni odvisna tudi kakovost zraka.

V test lesnih peletov, ki ga je zveza potrošnikov izvedla v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije, financiralo pa ga je ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, je bilo letos vključenih 18 vzorcev peletov iz 15-kilogramskega pakiranja. Rezultati testiranja so pokazali, da so bili vsi vzorci skladni z najnovejšo različico standarda kakovosti, kar 11 vzorcev pa je prejelo oceno zelo dobro. Najboljši so bili peleti avstrijskega proizvajalca, tretje, četrto in peto mesto pa so zasedli slovenski peleti. Cenovni razpon za vrečo testiranih lesnih peletov je letos znašal od 4,51 do 9,12 evra, lani pa od 4,95 do 7,87 evra.

Standard kakovosti lesnih peletov določa za

posamezne kakovostne razrede mejne vrednosti vsebnosti vode, deleža pepela, mehanske obstojnosti, gostote nasutja in deleža finih delcev. V nobenem kakovostnem razredu količina vlage ne sme presegati 10 odstotkov. V peletih kakovostnega razreda A1 je lahko največ 0,7 odstotka pepela, razreda A2 1,2 odstotka, za razred B pa je meja 2 odstotka. Peleti razreda A1 morajo doseči 98-odstotno mehansko obstojnost, razreda A2 97,5-odstotno in razreda B 96,5-odstotno. Gostota nasutja mora biti v vseh razredih večja od 600 kilogramov na kubični meter, a ne večja od 750 kilogramov na »kubik«.

Na zvezi potrošnikov svetujejo potrošnikom, da za kurjavo uporabljajo pelete kakovostnega razreda A1 in A2, ki v kombinaciji s kakovostno kurilno napravo zagotavljajo učinkovito in okolju prijazno ogrevanje. Pri nakupu naj bodo pozorni še na to, da je na površini peletov čim manj vzdolžnih in prečnih razpok in na dnu vreče čim manj drobnih delcev in finega prahu.

0 zakonu državni svet

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Državni zbor je prejšnji teden potrdil novo zakon o delovnih razmerjih, ki je vzbudila precej pozornosti tudi zaradi nesoglasij med socialnimi partnerji. Po mnenju delodajalcev bi morala vlada v parlament poslati predlog, ki bi

vključeval le določbe evropskih direktiv in sprememb, s katerimi so se strinjali vsi socialni partnerji. Včeraj, že po zaključku redakcije, pa je o odložitnem vetu na novelo glasoval državni svet. V primeru potrditve mora državni zbor ponovno odločiti o noveli in jo potrditi z vsaj 46 glasovi.

komunala radovljica

Komunalna Radovljica, d.o.o.,
Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica

Komunalna Radovljica, d.o.o., objavlja prosto delovno mesto:

VOZNIK (m/ž)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- IV. stopnja strokovne izobrazbe ustrezne tehnične smeri,
- vozniško dovoljenje C in E kategorije,
- zaželen je izpit TGM, HIAB,
- fizične sposobnosti,
- znanje slovenskega jezika.

Prednost imajo kandidati z opravljenim vozniškim izpitom E kategorije.

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas 1 leta.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj pisne prijave z dokazili pošljejo do 15. 11. 2023 na naslov: **Komunalna Radovljica, d.o.o., Ljubljanska c. 27, 4240 Radovljica** z oznako »Prijava na razpis voznik«.

Mislimo zeleno!

Ob praznikih več prometnih nesreč

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Gorenjski prometni policisti so v ponedeljek med 13. in 16. uro na gorenjski avtocesti obravnavali tri prometne nesreče. Najprej so bili obveščeni, da je v križišču izvoza Kranj zahod proti Polici 34-letni voznik hrvaškega državljanstva zaradi nepravilnega premika s tovornim vozilom trčil v avtomobil voznice, ki je v križišču stala pred njim. Okoli 14.30 se je prometna nesreča zgodila na odseku Kranj zahod–Naklo, ko je 39-letna voznica zaradi neprilagojene hitrosti zapeljala v občestni jarek. Okoli 16. ure pa so bili obveščeni še o prometni nesreči 57-letnega voznika na odseku Kranj vzhod–Kranj zahod. Okoliščine tudi tu kažejo na neprilagojeno hitrost. »Vse tri

prometne nesreče so se zgodile ob neugodnih vremenskih razmerah, ko je bila vidljivost slaba,« so pojasnili na Policijski upravi Kranj.

V torek okoli 15.30 je 20-letna voznica na gorenjski avtocesti iz smeri Podtabora proti Kranju zaradi neprilagojene hitrosti trčila v odbojno ograjo. V sredo ponoči pa so policisti obravnavali 31-letnega voznika, ki je na gorenjski avtocesti v smeri Ljubljane pred izvozom Kranj zahod povzročil prometno nesrečo. Med vožnjo po voznem pasu je zapeljal desno in z avtomobilom trčil v naletni meh kovinske varovalne ograje. Vozil je pod vplivom alkohola (0,77 mg/l), zato bodo policisti zanj podali obdolžilni predlog na pristojno okrajno sodišče. Za vse povzročitelje vodijo prekrškovni postopek.

Vzpostavili alarmni sistem na plazu Blate

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – V ponedeljek je Civilna zaščita na plazu Blate pod planino Osredok na Kamniškem vzpostavila alarmni sistem z dvema mobilnima sirenama, ki bosta prebivalce doline Bistričice opozarjali na morebitno plazenje. Hkrati bodo na območju plazu namestili tudi nadzorno kamero, ki bo omogočila oddaljen pregled nad stanjem brez stalne prisotnosti na območju, v teh dneh bodo vzpostavili tudi zanke, ki se bodo v primeru premika ali sprožitve plazu pretrgale.

Kot je pojasnil Jože Oblak, vodja intervencije, bo

na plazu, dokler se zanke ne vzpostavijo, stalno prisotna dežurna ekipa gasilcev, ki bo spremljala razmere in ukrepala v primeru sprememb. Plaz Blate sicer po petkovem neurju miruje. »V preteklih dneh se je nekoliko premaknil, a premiki so zelo majhni, zato za zdaj ne ogroža naselij,« je povedal Oblak. Tere si je ogledal tudi državni geolog, ki je preveril stanje in podal nadaljnje usmeritve. Oblak je ob tem še dodal, da bo alarmni sistem nameščen, dokler plaz ne bo saniran. Minuli petek so zaradi njegovega premika iz 47 hiš evakuirali 114 prebivalcev, ki pa so se lahko še isti dan vrnili v svoje domove.

Ob kurjenju se je sproščal ogljikov monoksid

Kranj – V naselju Pristava v občini Trzič se je pred dnevi zaradi kurjenja v starejši lončeni peči in nepopolnega izgorevanja sproščal ogljikov monoksid, kar je zaznal javljalik in sprožil alarm. Po poročanju Uprave RS za zaščito in reševanje so gasilci GARS Kranj in PGD Bistrica pri Trziču opravili meritve in odkrili prisotnost ogljikovega monoksida, zato so začasno evakuirali stanovalko, iznesli tlečo vsebino peči in prezračili prostore. Do prihoda in pregleda dimnikarske službe so ji odsvetovali kurjenje.

Dva turista obtičala

Ukanc – V torek popoldne sta zaradi deročega hudournika na severnem delu Bohinjskega jezera obtičala dva turista. Gorski reševalci GRS Bohinj so pohodnika peš pospremili do terenskega vozila in ju prepeljali do Ukanca.

Zasačili več kot sto kršiteljev

Gorenjski prometni policisti so minuli konec tedna na gorenjski avtocesti izvajali poostren nadzor nad upoštevanjem največje dovoljene hitrosti in ustrezne varnostne razdalje voznikov motornih vozil. V dveh dneh so zaznali 123 hujših kršitev cestnoprometnih predpisov.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – V soboto so policisti ugotovili 34 kršitev, od tega je 32 voznikov prekorajlo največjo dovoljeno hitrost, dva pa sta vozila na prekratki varnostni razdalji. »Izstopal je voznik rdečega mercedesa, ki se je peljal v smeri Ljubljane in v bližini Voklega vozil s hitrostjo 209 kilometrov na uro. Globa za tako prekorajitev je 1.200 evrov in devet kazenskih točk,« so povedali na Policijski upravi (PU) Kranj, ob tem pa spomnili, da je omejitev na avtocesti 130 kilometrov na uro.

V nedeljo je bilo ugotovljenih še več kršitev, in sicer 89. Od tega je sedemdeset voznikov prekorajlo največjo dovoljeno hitrost, 17 voznikov pa je vozilo na prekratki varnostni razdalji. »En voznik je bil pozitiven na prepovedane droge po odrejenem hitrem testu. Strokovni pregled pa je odklonil,« so dodali na PU Kranj. Policisti so ugotovili še prekršek voznika, ki je v avtomobilu na sopotnikovem sedelju prevažal otroka, ki ni bil ustrezno privezan z zadrževalnim sistemom.

Voznik belega audija je v bližini izvoza Naklo, kjer je omejitev 130 kilometrov na uro, vozil s hitrostjo 185 kilometrov na uro. / Foto: PU Kranj

Ta dan je izstopal voznik belega audija, ki je vozil v smeri Karavank in v bližini izvoza Kranj zahod vozil s hitrostjo 184 kilometrov na uro. »Hitrosti ni zmanjševal, temveč jo je v bližini izvoza Naklo še povečal na 185 kilometrov na uro,« so dodali.

Zasačili so tudi voznika, ki je vozil na prekratki varnostni razdalji, in sicer zgolj 0,72 sekunde. Policisti ob tem pojasnjujejo, da mora voznik, ki vozi za drugim

vozilom po istem prometnem pasu, voziti za njim na razdalji, ki ni manjša od razdalje, ki jo pri hitrosti, s kakršno vozi, prevozi v dveh sekundah (varnostna razdalja). Predpisana globa je 200 evrov. Za vse kršitelje policisti vodijo prekrškovni postopek.

Prometnih pravil ni pametno kršiti

Policisti bodo tovrstne oblike policijskega dela nadaljevali, saj želijo med vozniki

izboljšati zavedanje, da prometnih pravil ni pametno kršiti, saj taka dejanja povečajo možnost prometne nesreče. »Skrb vzbujajoče je dejstvo, da kljub vsem nasvetom in trudom policije in drugih institucij vozniki še vedno vozijo pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, brez vozniškega dovoljenja, z visoko prekorajeno hitrostjo in na prekratki varnostni razdalji, posledično pa povzročijo še prometno nesrečo. Ponovno odsvetujemo vožnjo pod vplivom alkohola. Motorna vozila morajo biti registrirana,« so še poudarili.

Ob tem pozivajo še k odgovorni, strpni in varni vožnji. »Le tako boste pripomogli k zmanjšanju števila prometnih nesreč, ki v primeru, da se zgodijo na avtocestah, povzročajo še dodatne zastoje,« so poudarili. Prav tako je pomembno, da vsi vozniki upoštevajo omejitve hitrosti, saj sta neprilagojena hitrost in prekratka varnostna razdalja še vedno med najpogostejšimi vzroki za nastanek prometnih nesreč, pogosto tudi s hudimi posledicami.

Vozilo pripravite na zimske razmere

Priprava vozila na zimo vključuje pregled pnevmatik, hladilne in čistilne tekočine, brisalcev in obvezne zimske opreme, pojasnjuje Janez Žemlja, vulkanizer iz Zabreznice, pri katerem že več let poteka preventivna akcija varnostnega pregleda vozil pred zimo.

MAŠA LIKOSAR

Zabreznica – Ko se začnejo temperature spuščati, dnevi pa postajajo vedno krajši, se poslabšajo tudi vozne razmere, zato je treba pred začetkom zime preveriti in odpraviti morebitne napake in okvare na vozilu. Kot poudarja vulkanizer Janez Žemlja, so za varno vožnjo v zimskih razmerah najpomembnejše primerne gume. »Zimske gume so zakonsko obvezne od 15. novembra do 15. marca. Če snežne razmere nastopijo pred tem datumom, je seveda priporočljivo, da gume zamenjamo že prej,« je poudaril.

Pri izbiri moramo biti pozorni, da je pnevmatika homologirana za zimo, kar nakazuje znak s snežinko na bočni strani. »Minimalni zakonsko določeni profil pnevmatike je tri milimetre, a po naših izkušnjah

Pred zimo preverite pnevmatike, hladilno in čistilno tekočino, brisalce ter obvezno zimsko opremo. / Foto: Maša Likosar

je bolje, če ima vsaj štiri ali celo pet milimetrov,« je dejal Žemlja. Če je vozilo shranjeno v garaži, so gume po njegovih besedah uporabne tudi do šest let, če je vozilo na prostem, je življenjska doba gume do štiri leta. »Uporabo le zimskih gum celo leto odsvetujemo. Če je

vozilo malo v uporabi, raje priporočamo zimsko-letne gume, ki imajo prav tako oznako za zimo, a so narejene tudi za poletne temperature,« je pojasnil.

Pri pripravi vozila za zimo moramo biti pozorni tudi na ustrezno tekočino za vetrobransko steklo.

»Letni tekočini vozniki pogosto primešajo vodo, tovrstna mešanica pa pri nižjih temperaturah zmrzne in v najboljšem scenariju se lahko zgodi, da nam ne dela. Nastane pa lahko bistveno več škode, če nam počti posoda za vodo ali celo črpalka,« je povedal Žemlja. Ob tem svetuje, da zimsko tekočino, ki je primerna za temperature do –60 stopinj Celzija, dolivamo že od 1. septembra dalje, ob tem pa poskrbimo tudi za nemoteno delovanje brisalcev, ki za seboj ne smejo puščati sledi.

Žemlja je še dodal, da med priporočljivo zimsko opremo sodijo strgalo za led, sredstvo proti rošenju in za odmrzovanje stekel ter ključavnic, zložljiva lopata in metlice, delavne rokavice za primere montaže verig, odeja, ki vas bo ogrela v primeru zastojev, snežne verige in odsevni jopiči.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Po korakih do velikih sprememb

Škofjeločanka Hana Leben, dijakinja tretjega letnika Gimnazije Škofja Loka, je skupaj s prijateljico Ano Nejo Pfeifer zasnovala aplikacijo Green Button Journey (Potovanje zelenega gumba), ki uporabnike seznanja z okoljskimi problemi in jih spodbuja, da z reševanjem »zelenih nalog« tudi sami prispevajo k zmanjšanju vpliva na okolje.

MATEJA RANT

Ste kdaj pomislili, da ob umivanju rok, če med miljenjem ne zaprete vode, mimo steče kar štiri litre vode – dovolj, da skuhamo štiri porcije testenin? S takimi in podobnimi vprašanji poskušajo na predstavitvah projekta Green Button Journey njegovi ustvarjalci predvsem mlade ozaveščati, da lahko tudi sami z na videz minimalističnimi dejanji prispevajo k zmanjšanju škodljivih vplivov na okolje. Aplikacija, ki uporabnike spodbuja k večji okoljski ozaveščenosti in zniževanju posameznikovega ogljičnega odtisa, ta čas obsega 71 zelenih nalog in ima 573 aktivnih uporabnikov. Aplikacija

dejanja, saj če k temu pristopi veliko ljudi, lahko na koncu pripelje tudi do velikih sprememb,« poudarja Hana Leben. Green Button Journey sta si zato z Ano Nejo Pfeifer v prvi vrsti zamislili kot projekt »mladi za mlade« – cilj je pridobiti neko znanje, ga prakticirati in ga tudi deliti naprej na zanimiv način. Pri projektu sta se jima zdaj pridružila še dijaka prvega letnika Klemen Kavčič in Primož Dornik. Projekt izvaja v okviru Unescovega programa Open Education for Better World (Odperto izobraževanje za boljši svet). »Želimo vzpostaviti neke vrste skupnost – povezati mlade z vsega sveta, ki bi v okviru tega pridobili znanje o podnebnih spremembah in ga

Hana Leben / Foto: Gorazd Kavčič

»Podnebne spremembe nam pogosto predstavljajo kot nekaj velikega, na kar bi lahko vplivali samo z revolucionarnimi spremembami, zato se mladi počutimo nemočne. A to ni res, zelo pomembna so tudi majhna dejanja, saj če k temu pristopi veliko ljudi, lahko na koncu pripelje tudi do velikih sprememb.«

je na voljo v mobilnih trgovinah Google Play in App Store, ima pa tudi svoj profil na Instagramu in spletno stran GreenButton Journey.

»Podnebne spremembe nam pogosto predstavljajo kot nekaj velikega, na kar bi lahko vplivali samo z revolucionarnimi spremembami, zato se mladi počutimo nemočne. A to ni res, zelo pomembna so tudi majhna

potem širili naprej.« V aplikaciji posamezniki rešujejo zelene naloge, kot so: ugašanje luči, zapiranje hladilnika, sušenje oblačil na zraku, ne v sušilnem stroju, zapiranje vode pri umivanju rok in zob, ločevanje odpadkov, kompostiranje, samooskrbnost z zelenjavo in sadjem ... »V aplikaciji ima namreč vsak uporabnik svoj profil, na katerem se poleg drugih objav

prikazujejo tudi njegovi dosežki, ko opravi določeno število zelenih nalog. To je tisto, kar te spodbuja k nadaljnjemu delovanju – aplikacija te usmerja k izboljševanju tvojih dosežkov.« Obenem pa imajo v aplikaciji vsi uporabniki na voljo tudi izobraževalne članke, ki so skrajšane različice prispevkov, povzetih po Unescovih Odprih virih. Ko uporabnik prebere članke, lahko reši še kvize, ki ga opomnijo na prebrano. Z opravljanjem zelenih nalog pa se na računalu prikazuje tudi, za koliko so s tem zmanjšali svoj ogljični odtis. »Ta čas je vse zasnovano na zaupanju, saj še ni razvit sistem preverjanja; to bomo dodali v četrti fazi projekta, v kateri naj bi vključili

tudi umetno inteligenco.« Doslej naj bi uporabniki opravili več kot 1700 zelenih nalog. »Naš cilj je še razširiti skupnost in doseči čim več mladih, ki jim poskušamo na prijazen način predstaviti, da sami kreiramo svet, v katerem bomo živeli, obenem pa jim želimo dopovedati, da nismo tako nemočni, kot se nam zdi.« Prav zato razmišljajo, da bi spremenili enoto, s katero merijo učinke zelenih nalog. Ti učinki so namreč ta čas prikazani s količino prihranjenega ogljikovega dioksida, v prihodnje pa naj bi to pretvorili v odpadne plastenke za lažjo predstavljenost.

Letos s svojim projektom sodelujejo tudi v evropskem projektu EU Teens 4 Green,

s katerim spodbujajo mlade, da v regijah, ki so odvisne od fosilnih goriv, razvijajo projekte za prestrukturiranje teh regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. »V Sloveniji sta to zasavska in savinjsko-šaleška regija. Če želimo, da bo prehod na podnebno nevtrarno gospodarstvo potekal pravično in pri tem nihče ne bo prezrt, ti regiji čaka na prehodu v obnovljive vire energije največji preskok,« je poudarila Hana Leben in dodala, da je najbolje začeti prav z mladimi, da bodo tako sami vplivali na svojo prihodnost. Zato v okviru projekta izvajajo delavnice v osnovnih in srednjih šolah predvsem v teh dveh regijah, pa tudi drugod po Sloveniji. »Namen delavnic je dobiti nove ideje

za zelene naloge. Veliko idej na koncu pristane tudi v aplikaciji.« Skupaj z učenci in dijaki tako ustvarjajo nove zelene naloge in jih spodbujajo k razmišljanju, kako prispevati k okoljski trajnosti in znižanju škodljivih vplivov na okolje. Med zanimivejšimi idejami, ki so jih mladi podali na delavnicah, je Hana Leben omenila uporabo tabličnih računalnikov pri pouku, da bi tako zmanjšali porabo papirja. Tako bi se namreč izognili uporabi učnih listov in delovnih zvezkov. Glede na to, da gre za mednarodni projekt, pa je zanimiv predlog podala tudi skupina dijakov iz Poljske. »Ko so ugotovili, da pri nas nimamo vzpostavljenega kavcijskega sistema za vračanje plastenk, kot je to na Poljskem, so za zmanjšanje porabe prostora v zabojnikih predlagali, da se jih uporabi za tako imenovano ecobrick – to je plastična steklenica, ki jo napolnimo z uporabljenimi plastiki.« Ecobricks se nato lahko uporabljajo za izdelavo različnih predmetov, vključno s pohištvo, z vrtnimi ograjami in podobnim.

Aplikacija GreenButton Journey je glede na podatke z zemljevida uporabnikov po besedah Hane Leben ta čas prisotna že skoraj na vseh kontinentih. »Če odštete samo Avstralijo,« se posmeje. Njihova ciljna skupina so mladi od 12. do 24. leta starosti, seveda pa prav nikogar ne izključujejo, še poudari Hana Leben.

Kultura

Folklorna skupina Folklornega društva Šenčur s prireditvijo Bilo je nekoč Stran 14

Pogovor

Z nagradami bogato leto fotografa Andreja Tarfile iz Selc Stran 15

Zanimivosti

Anica Kržišnik, 97-letna domačinka iz v ujmi »odrezane« Bodoveljske grape Stran 16

Od petka do petka

Na državni proslavi ob dnevu reformacije je bila slavnostna govornica predsednica države Nataša Pirc Musar.

/ Foto: arhiv urada predsednice/Katja Kodba/STA

Minister za obrambo Marjan Šarec se je pri Pomniku 91 spomnil vseh, ki so pred dobrimi tridesetimi leti brez pomisleka šli v boj za obstoj slovenskega naroda.

/ Foto: arhiv ministrstva za obrambo/Branko Petrovič

Na noč čarovnic so po vsej Sloveniji pripravili različne dogodke. / Foto: Primož Pičulin

Bolj kot zamejenost ozemlja nas določa jezik

MATEJA RANT

Osrednja državna proslava ob dnevu reformacije je letos potekala v Gledališki in koncertni dvorani v Lendavi, slavnostna govornica pa je bila predsednica države Nataša Pirc Musar. V svojem govoru je najprej poudarila pomembno vlogo protestantizma in reformacije na Slovenskem, ki sega onkraj verskega gibanja. »Trubar nas je prvič nagovoril kot 'lube Slovence' in s tem vzpostavil povezavo, ki velja še danes: Slovenci smo tista skupnost, ki jo določa jezik, bolj kot zamejenost nekega ozemlja.« Tedaj smo Slovenci dobili svoj knjižni jezik, književnost in slovnico, cerkev, posvetno šolstvo in prvo javno knjižnico. Kot je poudarila, je poučevanje vere v slovenskem jeziku postalo norma, sledil je razvoj literature, znanosti in poezije. »Pismenost je postala samoumevna. A ta samoumevnost je danes vprašljiva. Branje in razumevanje prebrnega sta namreč dve različni stvari. Digitalna doba nas v poplavi zvočnih, vizualnih in besedilnih vsebin pogosto vodi v površno in razpršeno branje,« je poudarila in dodala, da je zato tik pred frankfurtskim knjižnim sejmom nastal Ljubljanski manifest o branju na višji ravni, ki poudarja, da je to naše

najmočnejše orodje za razvoj analitičnega in kritičnega mišljenja. »Samo informirani in razmišljujoči državljani smo tisti, ki lahko tvorimo sodelujemo v demokratičnih procesih in skrbimo za to, da politika ne prestopi meja dopustnega. Ni dovolj le vsake toliko iti na volitve. Vsaka demokratična družba zahteva stalen kritični pogled na delovanje njenih voditeljev.« Svoj govor je sklenila z besedami, da je vsakodnevna borba za demokracijo, pravičnost in enakopravnost tisto, kar nam bo tudi v prihodnje omogočilo »stati inu obstati.«

Slovesnost ob spomeniku žrtvam vseh vojn

Ob dnevu spomina na mrtve je predsednica države Nataša Pirc Musar v spremstvu podpredsednice državnega zbora Meire Hot, predsednika državnega sveta Marka Lotriča in zunanje ministrice Tanje Fajon položila venec k spomeniku vsem žrtvam vojn in z vojnami povezanim žrtvam na Kongresnem trgu v Ljubljani. Kot je pojasnila Nataša Pirc Musar, se je ob številnih slovesnostih po državi z razlogom odločila, da se bo umrlim poklonila s položitvijo venca k »spomeniku sprave, kot mu pravimo«. Verjame namreč, da je ta spomenik tisti, ki nas lahko

približa k spravi. »To je spomenik vsem žrtvam vojn in povojnih pobojev. Iskreno verjamem, da je Slovenija na dobri poti k spravi, tudi sama si bom še naprej prizadevala za to.« Sprava, je še poudarila, pa je tudi intimno občutenje. »Vsak pri sebi mora razmisliti, kdaj, kako in zakaj. Verjamem, da bomo Slovenke in Slovenci to zmogli.«

Dali življenje, da živimo v miru

Delegacije ministrstva za obrambo, ministrstva za notranje zadeve, Mestne občine Ljubljana in političnih strank so pred dnevom spomina na mrtve na ljubljanskem pokopališču Žale položile cvetje k spominskim znamenjem padlim v vojni za Slovenijo ter prvi in drugi svetovni vojni. Minister za obrambo Marjan Šarec je pri Pomniku 91 poudaril, da se pri tem spomeniku spominjamo vseh, ki so pred dobrimi tridesetimi leti brez pomisleka šli v boj za »obstoj slovenskega naroda, za samostojnost in življenje v domovini, kjer bo vsak lahko živel svoje sanje, živel in pustil živeti.« Kot je poudaril, so mnogi že v rani mladosti dali življenje za to, da živimo v miru, svobodi in da lahko govorimo svoj slovenski jezik. Ob tem je dodal, da danes živimo v

čudnem času. »Po eni strani govorimo o napredku in razvoju človeštva ter visoki stopnji zavedanja, na drugi strani imamo vojne, ki uničujejo življenja, kjer ni čuta za empatijo in trpljenje drugih. Vse to se dogaja, ker so med nami ljudje, ki želijo drugim vsiliti svoj način življenja, pri tem pa izkoriščajo ideologijo, vero in drugo za lastne koristi.« Povzročajo nasilje in gorje, je še poudaril, zato se moramo po njegovih besedah vedno spominjati vseh, ki so dali svoja življenja, da živimo v miru.

Noč čarovnic

Predvsem otroci, ki so ta teden uživali na počitnicah, pa so se na zadnji oktobrski dan zabavali ob dogodkih, povezanih z nočjo čarovnic, ki smo jo v zadnjem obdobju prevzeli od zahodnoevropskih držav in ZDA. Na ta dan so po vsej Sloveniji pripravili različne dogodke, otroci pa so rezljali buče in jim nadeli strašljive podobe. Po nekaterih razlagah noč čarovnic izvira iz keltskega praznika samhain. Kelti so ga praznovali 1. novembra, ko naj bi mrtvi vstajali iz svojih grobov in ponovno obiskali svet živih. Noč čarovnic oziroma angleško Halloween sicer predstavlja okrajšavo za All Hallow's Eve – večer vseh svetih oziroma večer pred vsemi svetimi.

Slovenci v zamejstvu (927)

Čaj za dva v Zmotičah

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Na Brnci, po nemško Fuernitzu, ki ga mnogi poznajo tudi po nekdanjem obratnem begunjskem obratu Elan in leži v občini Finkenstein oziroma Bekštajn, deluje Slovensko prosvetno društvo Dobrač. Tu se namreč začne podnožje gore, ki se z nad 2000 metri višine dviguje nad Ziljsko dolino. V okviru društva deluje že 40 let igralna skupina. V tem času so gledališčniki pripravili 13 iger, s katerimi so imeli 112 nastopov. Pri vseh igrah je sodeloval predsednik društva Marjan Gallob. Društvo deluje v zahtevnem okolju, kjer je slovensko govorečih vedno manj.

V petek, 27. oktobra, so člani gledališke skupine iz Brnce pripravili 14. premiero. Pod vodstvom režiserke Ane Ruter so postavili na

oder komedijo Toneta Partljiča Čaj za dva. Ker so z zaprtjem poslovalnice slovenske Posojilnice na Brnci izgubili društvene prostore, so za oder izbrali dvorano gostilne Pranger v bližnji dvojezični vasi Zmotiče ali Sigmontitsch. Na petkovi prvi predstavi in na sobotni ponovitvi je bila dvorana polna. Igra je navdušila, saj na šaljiv, Partljičev način pripoveduje zgodbo iz doma upokojevcem z nepričakovanimi komičnimi zapleti in razpleti. Dom še zdaleč ni čakalnica na smrt, ampak živ in polnokrven svet v malem. Igralke in igralci so izvrstni. Zofi Debevec, ki je sodelovala že na prvih igrah pred štiridesetimi leti, je igrala upokojeno gledališko igralko Jasmino. Elfride Zettinig Brandl v

Od leve: Pepi Mikl, Theresia Gallob, Marjan Gallob, Lojz Gallob, Elfride Zettinig - Brandl in Zofi Debevec navdušujejo s predstavo Čaj za dva. / Foto: Jože Košnjek

vlogi preproste Angele prvič sodeluje v gledališki skupini. Izvrstna je, čeprav je znano slovensčine pilila tudi z branjem beril v cerkvi. Lojz Gallob igra upokojenega

športnega navdušenca Janika. Gledališče je zanj prostor, kjer se lahko sprosti po napornem kmečkem delu. Marjan Gallob igra vlogo direktorja doma Viktorja in je

omogočil, da so igralci vadili kar pri njem doma. Pepi Mikl igra duhovnika. Sam je povedal, da le redko govori slovensko, jezik svojih staršev, zato so zanj vaje tudi učenje jezika. Theresia Gallob pa se je vživela v vlogo Angeline hčerke Ivane.

Po predstavi so igralci povedali, da jih čaka še nekaj gostovanj. Najprej v Bilčovsu, potem pa še v drugih krajih. Njihova igra je vredna obiska.

Jutri, 4. novembra, bo ob 19.30 v slovenskem prireditvenem prostoru iKult v bližini celovške železniške postaje predstava operete Kar stari naredi, je zmerom prav. Libreto je napisal Igor Grdina, glasbo Gabrijel Lipuš, režija pa je v rokah Vinka Möderndorferja.

Po svetu

Zlo prihaja z Vzhoda

Evropska unija je gotovo najbolj demokratično in mirno območje na svetu. Hkrati pa se moramo zavedati, da se je znašla med dvema največjima kriznima območjema na planetu – med Ukrajino in Bližnjim vzhodom ...

MIHA NAGLIČ

Ex oriente lux

Že iz starih časov velja, da z Vzhoda prihaja luč: Ex oriente lux. To velja tako v naravnem kot v duhovnem oziru. Na vzhodu vsak dan znova vzide sonce, z vzhoda izvira tudi osrednja evropska religija: krščanstvo v različnih oblikah. V zadnjih časih pa ugotavljamo, da na vzhodu potekata dve vojni, ki sta preblizu, da nas ne bi ogrožali: ukrajinska in izraelsko-palestinska. Najbolj neposredno se to tiče držav, ki ležijo v t. i. Srednji Evropi (Mitteleuropa). To so države, ki so bile nekoč v habšburškem imperiju, po prvi svetovni vojni so se osamosvojile, po drugi je večji del ostal na vzhodni strani železne zavese, zdaj smo vsi skupaj v EU. Pred mnogimi leti sem z velikim zanimanjem prebiral knjigo, napisano v nemščini: Der rote Balkan, Rdeči Balkan, leta 1969 jo je izdala nemška založba Fischer, avtor pa je Paul Lendvai (1929), na Madžarskem rojeni in na Dunaju živeči novinar in publicist. Njegovo knjigo sem bral sredi sedemdesetih, pred kratkim sem nanj nalletel ponovno, v intervjuju, ki je objavljen na MMC RTV SLO, naredila sta ga Gašper

Andrinek in Luka Hvalc. Iz njunega zapisa preberimo nekaj odlomkov.

Zgovorni Paul Lendvai

Lendvai je kot dopisnik in komentator dolgo spremljal dogajanja v Jugoslaviji. »Jugoslavijo dojemam v razmerju več obdobj. Tako sem pisal tudi knjige. Prvo Jugoslavijo so uničili od zunaj. Nazadnje se je Jugoslavija uničila od znotraj. Zdaj sem se spomnil znamenite zgodbe, tudi imena se mi počasi vračajo. Stane Dolanc, eden najtesnejših sodelavcev Tita, se je nekoč pogovarjal z nekim visokim gostom iz tujine. Povedal mu je, da če bodo Jugoslavijo napadli od zunaj, se bodo vsi borili proti agresorju. Tuji gost pa ga je vprašal, kaj pa če nihče ne napade Jugoslavije? In točno to se je zgodilo. To se je torej zgodilo znotraj sistema, ki ni deloval in ni bil pripravljen na to. Lahko bi deloval kot konfederacija, ampak ni. To agresivno vojno je sprožila srbska ofenziva, kar je resnična tragedija. Videl sem, kako se ljudje pobijajo med seboj iz sovraštva, ki je še vedno prisotno. V Srebrenici je bilo pobitih na tisoče ljudi. Vseeno še vedno obstaja velik odstotek ljudi v Srbiji, ki temu ne verjame. Na drugi strani je bil slovenski nacionalizem

vedno defenziven.« Zgodbo EU doživlja kot zgodbo o uspehu. »Rekel bi, da to ni zgodba, ki je uspešna ves čas. Seveda so vzponi in padci. Ena izmed največjih napak Evropske unije je brexit. In to za obe strani. Tako za Evropsko unijo kot Veliko Britanijo. Tega se zaveda tudi veliko Britancev. Po drugi strani morate vedeti, da Evropska unija ni elitni klub, v katerem vsi spoštujejo pravila. V katerem bi vsi nosili predpisane kravate, imeli čiste roke in obedovali po bontonu. V Evropski uniji so ljudje, ki nimajo ne kravat ne čistih rok, ker so se odločili za druge prioritete. In ta klub – Evropska unija, ki je imela ob razpadu Jugoslavije 12 članic – se je po mojem mnenju prehitro razširil. Zdaj pa nimamo ne pravil ne možnosti odzvati se proti državi, ki krši pravila. To velja v primeru Madžarske, Poljske, Bolgarije in tako naprej. Razširitev se je preprosto zgodila prehitro ob prepočasnem poglobljanju. Zato pa imamo zdaj težave z Evropsko komisijo, Svetom in Parlamentom.« Največjo nevarnost za evropsko varnost vidi v Rusiji. »Zdi se mi, da je ta hip, razen Madžarske seveda, Evropska unija zelo povezana pri nasprotovanju Rusiji. Obstaja pa na žalost

nevarnost, da Madžarska postane saboterka in izdajalka človekovih pravic. Pri nasprotovanju Evropski uniji jo na več področjih podpira Poljska, ki pa po drugi strani nasprotuje ruski agresiji. V tako imenovani Višegrajski skupini se več kot očitno dogaja določen razkol, tudi glede Češke in Slovaške. Mislil sem, da bo bolje. Ampak to so povsem nove razmere, saj se vojna dogaja v Evropi.«

Vojna je že v Evropi

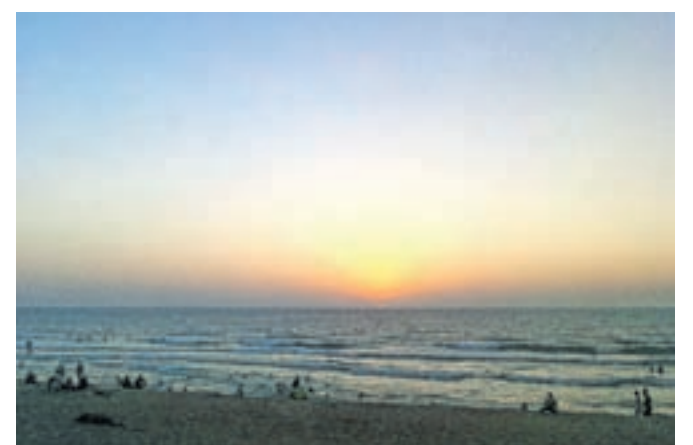
Ja, prav tega dejstva se najbrž premalo zavedamo: da je vojna že v Evropi, Ukrajina je slej ko prej njen del. Tudi t. i. Bližnji vzhod ni daleč, že ime pove, da je bližje do Bejruta in Gaze kot do evropskih prestolnic. In Črno morje je pravzaprav le podaljšek Sredozemlja na njegovem vzhodu. Izhod iz njega (in vhod vanj) je v Istanbulu, ki je turško, a hkrati še vedno evropsko mesto. Ob njem ležita Bolgarija in Romunija, ki sta članici EU. In že smo na obalah Ukrajine, v Odesi in na Krimu, ki sta že v vojni. Sicer pa dogajanje v vzhodnem Sredozemlju ni odvisno samo od držav, ki ob njem ležijo. Vojna v Ukrajini je pravzaprav vojna med Rusijo in Ameriko. In v tem pogledu tudi Kitajska ni tako daleč ...

Paul Lendvai (1929), dunajski publicist madžarskega rodu, je velik poznavalec Balkana in Srednje Evrope. / Foto: Wikipedia

Jarosław Kaczyński in Viktor Orbán, prvaka poljske in madžarske desnice, med srečanjem v poljskem sejmju, 22. septembra 2017 / Foto: Wikipedia

Sončni zahod nad eno od plaž v Gazi poleti 2010. Kdo bi si upal uživati v takem prizoru na tem kraju zdaj? / Foto: Wikipedia

Nove knjige (709)

Istanbul, Obrazi svobode

MIHA NAGLIČ

»Knjiga Istanbul, Faces of Freedom ('Istanbul, Obrazi svobode'), je občutljiva in čudovita zbirka fotografij in esejev, ki raziskujejo idejo svobode v urbanem okolju. Starodavna mesta, kot je Istanbul, so že v antiki predstavljala prostore svobode in so zato za tisočletje prehitela srednjeevropski koncept, ki je zaživel v visokem srednjem veku. Istanbul, imenovan tudi The Great City of Istanbul, je danes neobvladljiv megapolis, njegovi začetki pa segajo v čas starogrškega Lygosa. Čeprav se je v zgodovino vpisal šele pod imenom Bizanc, je njegova vloga ostala enaka. Še naprej in vse bolj se je razvijal v središče različnih svetov in kultur. Kot prostor

neposrednega stika med kontinenti in civilizacijami je bilo mesto sposobno absorbirati, prepletati in spremeniti vse, ki so se v njem naselili. Iz azijskih Turkov, Sirijcev, Kurdov, Grkov, Bulgarov, Bošnjakov, Albancev, Rusov ..., celo Vikingov je oblikoval večplastno mešanico, ki se še najlažje pred-

Manca Juvan in Oto Luthar, Istanbul, Faces of freedom, Založba ZRC, Ljubljana, 2023, 209 strani

stavlja pod skupnim imenom Istanbul. Istanbul se razteza preko naše domišljije, ki v evropskem pogledu izhaja iz ostankov orientalistične fantazije. In čeprav se tega zavedajo tudi avtorice in avtorji te knjige, so se v času skupnega razmisleka (2018–2022) o življenju

znotraj trikotnika vmesje-metropola-svoboda navzele upanja, da bodo prispevali vsaj drobec k spoznavanju njegovih različnih obrazov. In zanetili razmislek o mejah svobode, ki je za ene v Istanbulu zadržljivo omejena, za druge pa edina možnost za golo preživetje.« (Založba ZRC)

To pot je pred nami slikovna monografija o enem najbolj slikovitih mest v Evropi in na svetu. Avtorica fotografij je Manca Juvan, knjižničarka, ki je s fotografijami in besedilnimi bloki s spremnimi esejmi

Te so napisali Oto Luthar, Hugh Pope, tu je intervju z Mladenom Dolarjem, sledita Sehnaz Layikel Prange in Görkem Özdemir. Ko človek, ki še ni bil v tem mestu, pregleduje to knjigo, začuti željo, da bi ga doživel tudi sam. Res. Pred leti sem bral,

kako so aprila 1915 v Londonskem tajnem sporazumu, ki je Italiji prodal našo Primorsko, takratnemu Ruskemu imperiju po zmagi Antante obljubili Istanbul in obe ožini. A je v Rusiji izbruhnila revolucija in vse se je zasukalo drugače, kot

so načrtovali imperatorji. Mesto ob Bosporju, ki je bilo nekoč središče vzhodnega krščanstva, je ostalo turško. In je med turškimi mesti tisto, ki svojim in tujim ljudem nudi veliko obrazov svobode. Tako pričajo avtorji, mi pa se pustimo prepričati.

Kultura

Bilo je nekoč za danes

V nedeljo se je v dvorani Doma krajanov Šenčur na prireditvi Bilo je nekoč predstavila folklorna skupina Folklornega društva Šenčur. Na letošnji nastop so povabili folklorno skupino Kulturnega društva Kal nad Kanalom. Plesalke in plesalci v zrelih letih so navdušili z dobro pripravljenimi koreografijami in ljudsko pesmijo ter občinstvo popeljali v nekdanje čase.

IGOR KAVČIČ

V dneh, ko narava živi najbolj polno jesensko življenje, je nedeljsko pozno popoldne ravno pravi čas za kakšen zanimiv dogodek ljubiteljske kulture in z njim postavljanje pike na i izteka-jočemu se tednu. Da je pogled nazaj na stare čase, na tradicijo ljudskih plesov in petja, stare šege in navade z nastopom folklorne skupine kot nalašč za to, so lahko pritrtili obiskovalci folklorne večera, ki sta ga pripravili folklorna skupina Folklornega društva Šenčur z gostujočo folklorno skupino Kulturnega društva Kal nad Kanalom.

»Ne maram Gorjanca, k' 'ma lajb'č rdeč...« smo v prvi predstavitvi domačih folkloristov slišali z odra Doma krajanov Šenčur. Folklorna

skupina tu deluje od leta 2009. Spomladi 2009 je bila izvedena anketa o interesu šenčurskih občanov za folklorno dejavnost in pri folklori so želeli plesati občani, stari od pet pa do sedemdeset let. Na podlagi prijav se je zbrala skupina članov, starejših od petdeset let, in organizirala Folklorno društvo Šenčur. Septembra so začeli vaditi, februarja naslednje leto pa so se na območnem srečanju folklornih skupin v Predosljah že prvič predstavili javnosti. Ker še niso imeli svojih oblačil, so nastopali kar v oblačilih današnjega časa.

Od takrat se je marsikaj spremenilo, plesalke in plesalci imajo seveda primerna oblačila in obutev, kakopak so si dodali tudi 15 let, a prav toliko izkušenj in folklornega znanja, ki jim ga vsa ta

leta predaja dolgoletni zapri-seženi folklorist Aleksander Sašo Zupan. V uvodu so se predstavili s koreografijo, ki ima naslov Krompir, kar je primerno za kraj, ki je znan po pridelovalcih krompirja in ima tudi spomenik Mariji Tereziji in temu nadvse hranljivemu gomolju, ki so mu menda nekoč rekli tudi zemeljsko jabolko ali podzemeljski kostanj, kot smo izvedeli v nastopu. Zanj sta po predlogu Mirka Ramovša odrsko priredbo pripravila Staša Pavlič in Aleksander S. Zupan, pevsko je skupino pripravila Simona Kralj, glasbena priredba pa je delo Damjane Praprotnik.

Od Šenčurja do Kala nad Kanalom

Seveda je za vsak ples potrebna tudi glasbena spremeljava, godčevsko skupino sta

Bilo je nekoč in je še vedno – s folklorno skupino Folklornega društva Šenčur. / Foto: Tina Dokl

tokrat tvorila harmonikar Jože Ješe in kontrabasist Žan Eržen, ki se jima je v kasnejših koreografijah na violini pridružila še Ema Kopljan. V nadaljevanju so šenčurski folkloristi pripravili še en zanimiv ples, imenovan Bergltanc. Napovedovalka Slavica Bučan, ki je ob vsaki koreografiji predstavila, kakšne plese bomo videli in za kakšen običaj gre, je poudarila, da se v tem plesu vidi, kako bodo folkloristi še vedno živahni leta 2050, če bodo pili »eko šenčurjanko« – zdravo in čisto šenčursko vodo. Plesalke in plesalci so na oder prišli s palicami in seveda, kot se šika, odplesali svoje.

V nadaljevanju se je predstavila tudi folklorna skupina KD Kal nad Kanalom, ki je bila spomladi 2011 ustanovljena z namenom,

da združuje ljudi, ki jih preteklost navdihuje s spodbudo in zavzetostjo, da prihodnost ne bi bila oropana lepih vrednot in bistva žive dediščine. V njej prav tako v večjem delu nastopajo plesalke in plesalci v tretjem življenjskem obdobju. Med drugim so zaplesali tudi že v predsedniški palači, državnem zboru in celo v evropskem parlamentu.

V replikah kalskih »taha-mašnih gvantov« folklorniki poustvarjajo oblačilni videz domačinov s konca 19. in začetka 20. stoletja. Tokrat so predstavili koreografijo Na Kalskem brjarju, v katerem je predstavljenih kar sedem plesov, kot so cotiš, oberštajer, sedem šritov, špicpolka, mazurka in potresavka, ob slednjem pa ne manjka tudi petja. V nadaljevanju so

domačini zaplesali še koreografijo dr. Tomaža Simetingerja Stopinje za obzorjem časa s plesi iz druge polovice 18. stoletja in kasneje. Zaplesali so tako valček v počasnejšem tempu z njim tudi različne plesne figure, sledile so pa tudi različne oblike polke in zaključek s priljubljeno koreografijo s plesom kovtre šivat.

Gostujoča skupina iz Kala nad Kanalom je predstavila še koreografijo Binkoštni ponedeljek na Banjščicah, skupina FD Šenčur pa je večer zaključila s tako imenovano potowčko in priljubljenim plesom šotiš. Občinstvo pa ob prijetnem folklornem večeru zagotovo ni pozabilo tiste Sem dekl'ca mlada vesela, ki so jo šenčurske folkloristke zapele v Bergltancu.

V Šenčurju je gostovala folklorna skupina Kulturnega društva Kal nad Kanalom. / Foto: Tina Dokl

Oder znova živ

Visoški oder po treh letih znova oživel. Ogleдали smo si uprizoritev Bog masakra Yasmine Reza v režiji Mie Čotić Kranjec.

IGOR KAVČIČ

V KUD Valentin Kokalj Visoko so po nekaj več kot treh letih in takratni uprizoritvi igre Prah ponovno oživili domači igralski oder. Tokrat so občinstvo navdušili s predstavo Bog masakra francoske dramatičarke Yasmine Reza.

K režiji je tokrat pristopila dramska igralka Mia Čotić Kranjec, v igralsko ekipo v tej situacijski igri pa je

povabila zanimiv kvartet, izkušana Frenka Kranjca in Vesno Čulig ter mlade igralske moči z Zaro Šraj in Janom Čelesnikom.

Okvir zgodbe je nedolžen otroški pretep, ki se je zgodil v parku med dvema enajstletnima fantoma, Brunom in Ferdinandom. Slednji je prvemu s palico izbil dva zoba. Njuni starši se dobijo, da bi na miren način rešili konflikt. Storilčeva sta grosist za gospodinjske aparate in

pisateljica, poškodovančeva pa odvetnik in finančna svetovalka. Začetno prijetno druženje in umirjene tone v nadaljevanju preraste burno dogajanje, saj na površje prihajajo številne težave, s katerimi se srečujeta para v svojih zakonih.

Režiserka v igri spretno vodi oba igralska para, ki ob obilju besedilavodrskega nastopa navdušita tudi v sami prezenci ob izkazovanju različnih čustvenih stanj, s

Igralski kvartet, ki združuje izkušnje in mladost, je navdušil občinstvo. / Foto: Nina Premk

katerimi se srečujejo liki, ki igrajo. Igralci so tako rekoč vseskozi na odru in torej na ogled tudi takrat, ko niso v središču pozornosti.

To pa od njih zahteva popoln angažma – in tega vsak trenutek tudi prepoznamo. Naj bo predstava vsekakor spodbuda za nadaljnje delo

pri oblikovanju širše gledališke skupine na Visokem, kjer ima ljubiteljsko gledališče tradicijo in, verjamemo, tudi prihodnost.

Pogovor

Nikoli in ves čas v službi

Andrej Tarfila

Andrej Tarfila je poseben fotografski tič. Deluje sam, fotografira za ves svet, saj dela za mednarodne agencije. Sem in tja pošlje kakšno fotografijo na skrbno izbran natečaj in je običajno nagrajen. Letos v Sieni, New Yorku, na natečaju revije National Geographic. Z Andrejem sva prijatelja, pozna se od takrat, ko je nekaj let kot fotoreporter sodeloval z Gorenjskim glasom.

IGOR KAVČIČ

Na družbenem omrežju sem zasledil prijetne podobe, ki si jih na začetku jeseni v fotografski objektiv beležil v Toskani, Firencah, Sieni ...

Fotografiral sem bolj »turisticno«, saj sem šel tja povsem z drugim razlogom. Že doma sem se odločil, da s seboj vzamem le en fotoaparata, saj je bila moja prioriteta predvsem imeti se fino, pogledati mesta, kulturo, kaj dobrega pojesti, in če vidim kaj zanimivega, tudi pritisniti na sprožilec svojega nikona.

Tokrat fotoaparata ni bil tvoj gospodar?

Ni bil. Sicer imam en fotoaparata vedno nekje blizu, kamorkoli že grem. Kako bi bil drugače vedno ob pravem času na pravem mestu? (smeh) Meja med tem, kdaj delam in kdaj je to moj hobi, je zelo zabrisana. Lahko rečem, da sem ves čas v službi in da hkrati nisem nikoli v službi.

Da ne pozabim, profesionalne fotografe vedno rad vprašam: mobilni telefon je ali ni fotoaparata?

Seveda ni. Telefonski posnetki so dobri za objave na družbenih omrežjih, nimajo pa ničesar skupnega s profesionalno fotografijo. Le čemu bi potem na teren s seboj nosil dvajsetkilogramski nahrbtnik z opremo, vredno vsaj dvajset tisoč evrov?

Preidiva torej k »drugemu razlogu«. V Sieno si šel kot eden povabljenih fotografov na zaključni del mednarodnega natečaja Siena International Photo Awards. Tvoja fotografija se je uvrstila med deset najboljših v kategoriji Šport. Gre za posnetek iz Planice.

Drži. Tokrat je na fotografiji Timi Zajc na poletih v Planici, in sicer v hrbet z množico gledalcev pod seboj. Za nas je to dokaj klasična fotografija, za preostali svet pa zelo nenavadna.

Ker je za posnetek treba ujeti pravi trenutek?

Narediti tak posnetek je precej zahtevna stvar. Stojiš ob odskočni mizi in gledaš v iztek, nakar ti izza hrbta s kakimi sto kilometri na uro prileti skakalec. Imaš le sekundo časa, da zumiraš, kadriraš in z uporabo avtofokusa narediš posnetek.

Torej si posnel več skakalcev in je ta najbolje uspel?

Ponovno srečanje: Andrej Tarfila in direktor na savdski televiziji Ammar Alamir. / Foto: Nina Drol

Zajca sem izbral tudi zato, ker je slovenski skakalec, so pa smučarski skoki tudi eden od naših nacionalnih športov in se mi zdi prav, da tudi na ta način promoviram naše športnike in Slovenijo. Planica s smučarskimi poletji je sicer moje običajno delovno mesto, še posebno letos, ko je gostila svetovno nordijsko prvenstvo. Običajno delam za dve tuji agenciji, Shutterstock iz Londona in SOPA Images iz Hongkonga, od tod naprej gre kakšna fotografija tudi za največjo agencijo Getty Images. Razstava fotografij iz letošnje Planice, ki sem jo imel spomladi v domačih Železnikih, bo od decembra do konca sezone na ogled tudi v tamkajšnjem Nordijskem centru.

Vrniva se še nekoliko v Sieno, kjer si se na natečaju tokrat – povedano po športno – znašel tik pod zmagovalnim odrom. Kakšni so tvoji vtisi?

Letos je bila moja fotografija izbrana med prvih deset v kategoriji Šport in sem bil kot edini Slovenec nagrajen s častno omembo. Kdor pozna natečaj v Sieni, ve, da je kakršnakoli nagrada tega prestižnega svetovnega foto natečaja velik dosežek. To sem še najbolj spoznaval med podelitvijo nagrad najboljšim, ko so opisovali zmagovalce v smislu: fotografija je nastala, ko je ta in ta fotograf delal projekt za ameriški National Geographic, ko je fotografiral za agencijo Getty Images, za Reuters, ko so mu naročili serijo fotografij za New York Times in podobno. Takrat sem se šele zavedel, da sem se kot en mali svobodni fotograf, samozaposlen v kulturi, t. i. freelancer, znašel med fotografi, ki

delajo za svetovne časopisne hiše in največje tiskovne agencije. Na drugi strani se velikosti dogodka zaveš tudi, ko vidiš, da večina nagrajencev nagrade prevzame osebno, ne glede na to, ali so samo zato v Sieno prišli iz ZDA, Indije, Savdske Arabije, Tajvana, Kanade, Kolumbije ... Seveda so prišli tudi mnogi fotografi z dosežki mojega ranga.

Dogodki potekajo ves konec tedna, od sprejema in banketa pri županiji Siene ter predavanj do gala večerje, osrednje razstave in podelitve nagrad. Lepa gesta organizatorja je bila, da so nas na začetku podelitve pozdravili v vseh jezikih nagrajencev, torej samo zame tudi v slovensščini, in ti tudi ob prejemu nagrade čestitali v tvojem jeziku.

Ko govoriva o nagradah in fotografijah, ki jih pošlješ na različne natečaje, je letošnje leto zate še posebno uspešno.

V New Yorku sem na enem največjih svetovnih natečajev IPA (International

Photo Awards), v katerega bazi je več kot sedem tisoč fotografov z vsega sveta, za obe poslani fotografiji v profesionalni kategoriji Zimski športi prejel nagradi. Za eno fotografijo častno omembo in za drugo tretje mesto. Tudi ti fotografiji sta bili posneti v Planici. V začetku jeseni pa sem na natečaju National Geographica v Ljubljani prejel dve nagradi, za fotografijo Ribja brv z motivom zasnežene Ljubljane sem zmagal v kategoriji Nočna fotografija in hkrati osvojil še skupno drugo mesto celotnega natečaja. Za nagrado sem prejel foto potovanje v Istanbul prihodnjo pomlad.

Ne nazadnje sem ugotovil, da sem bil nagrajen na vseh natečajih, na katere sem poslal fotografije, kar je uspeh glede na velikost in prestižnost teh natečajev. Letos se je začelo z nagrado Sonyja.

Prav s posebno nalogo, ne ravno »na kafe«, si se sredi septembra odpravil v Trst?

Izvedel sem, da bo največja ameriška letalonosilka Gerald R. Ford priplula v tržaški zaliv, pa sem preveril pri agencijah in zasledil, da razen fotografij ameriške mornarice ni na razpolago še nobenih fotografij te nove ladje. Glede na to, da je Trst blizu, tako rekoč čez hrib, sem se odločil, da jo fotografiram in ponudim agencijam. S seboj sem poleg fotoaparata vzel še dron, saj sem predvideval, da bo ladja precej oddaljena od obale. Imel sem 400-milimetrski objektiv, a je bila tisti dan vidljivost zelo slaba. Šel sem na obalo vprašat dva oborožena pripadnika ameriške vojaške policije, ali bi se dalo priti bližje, pa sta

mi kaj hitro dala vedeti, naj se »spokam«.

Ker z dronom (Andrej ima zanj opravljene tudi izpite, op. p.) ne smeš leteti nad mestom, sem najbližjo pozicijo za polet našel blizu dvorca Miramar na prazni obali. Na srečo zračni prostor nad ladjo ni bil zaprt, vseeno pa sem zaradi varnosti z dronom letel in fotografiral od strani, ne v smeri piste. Pri tem sem se držal meje, do katere so lahko prišle jadralnice nekaj radovednežev.

To je ladja, ki je ob začetku konflikta tri tedne kasneje odplula pred izraelsko obalo?

Tako je. Poslal sem elektronski pošti na agenciji v London in Hongkong, pripisal, kako sem izvedel fotografiranje, in so sprejeli nekaj mojih posnetkov. Fotografija se je kar naenkrat pojavila v mnogih najpomembnejših svetovnih medijih. Doslej sem naštel okrog sedemdeset objav v tiskanih medijih in spletnih izdajah, med drugim pri CNN, Fox News, Yahoo News, Forbes, CBS News, veliko v arabskih in tudi precej v ruskih medijih.

Zasluzek?

Plačilo je odvisno od prodanih fotografij. Pri tem ne gre za velik denar, morda nekajkrat na leto po sto funtov. Z agencijami ne bi preživel, so mi pa te objave v ponos. Moj najboljši naročnik je Visit Ljubljana, pred leti sem tudi poslikal Slovenijo za Slovensko turistično organizacijo. Najtežji del mojega poklica in »svobodnjaštva« je, da sem sam svoj menedžer, piarovec, iskalec dogodkov in lokacij za fotografiranje. Ob vsem tem je fotografiranje pravi užitek. Veliko je finančnih nihanj, kar ni dobro iz zdravstvenih razlogov.

Ko omenjaš zdravje, mar je že pet let minilo od srčnega infarkta, ki si ga na srečo preživel in se tudi vrnil na sceno?

Na srečo imam dovolj zmogljivo telo in sem preživel, bil pa sem postavljen pred dejstvo, da se bo odslej treba ogromno posvečati kondiciji. Prilagodil sem življenjski stil, uredil prehrano, poskrbel za stalno gibanje ... Zdaj sem kot »stara dizlar'ca«, najprej se moram ogreti, da se lahko spravim v običajni pogon. Ko se ogrejem in se žile razširijo, potem gre.

»Sicer imam vsaj en fotoaparata vedno nekje blizu, kamorkoli že grem. Kako bi bil drugače vedno ob pravem času na pravem mestu? (smeh) Meja med tem, kdaj delam in kdaj je to moj hobi, je zelo zabrisana.«

Na spletni strani CNN

Zanimivosti

Saj ima manj zdravil kot jaz

Prejšnji petek je bilo prebijanje po Bodoveljski grapi skoraj malce strašljivo. Pogled na Bodoveljščico, ki je drla po strugi in se silovito dvigovala skoraj do še vedno razrite in podrte ceste in jo nekajkrat tudi prečkala, ni bil prijeten. Pa vendar v primerjavi s »takrat« to ni bilo nič, sta se dni in tednov letošnjega avgusta spominjala Anica Kržišnik in njen vnuk Niko Kržišnik.

KLARA MRAK

Še vedno je za hišo plaz in še vedno nekateri jaški niso pokriti. Še vedno traja pospravljanje in postavljanje stvari, tako da bodo mogoče nekoč spet na svojem mestu. »Še Sultanu je odneslo uto, tako da zdaj prebiva v začasnem bivališču,« smisel za humor ohranja Niko Kržišnik, ki v petkovem neurju pokaže, do kod je segla avgustovska voda. »Vidite, do tule je bilo, več kot meter in pol vode je bilo čez in čez ...« Bodoveljska grapa je bila od sveta odrezana skoraj en teden. »Pet dni nismo imeli elektrike, vodno zajetje nam je zasul plaz,« se spominja Niko, medtem ko po stopnicah hodiva do njegove stare mame Anice Kržišnik. Zjutraj je zamesila kruh, ki ob našem obisku ravno vzhaja. Anica ima 96 let in pravi, da takih poplav v svojem življenju še ni doživela. »Iz kuhinje sem pobirala blato in vodo, vse med hišami je bilo zasuto. Ko je zemlja začela polzeti navzdol, ob devetih, desetih zvečer je bilo to, sem tamle pri vratih dala preproge, takrat je že začelo vdirati, drugič je bilo že več, sem še malo 'hoste' dodala, tretjič pa je bilo že konec,« se tistih večera in noči s četrtka na petek spominja Anica. Niko pove, da se je gorskim reševalcem do njih uspelo prebiti šele v nedeljo zjutraj. »Prišli so k mami in jo vprašali, ali potrebuje kakšna zdravila ali karkoli drugega, pa jim je odvrnila, da ne; da je doma in ničesar ne potrebuje. Da ima samo 'pumpico' za astmo. Pa pride reševalec ven

in reče: 'Saj ima manj zdravil kot jaz!'« Anica pritrdi: »Ja, na srečo sem kar zdrava, ves petek sem nosila ven kangle vode in blata, da bi se čim prej osušilo.«

Pomoči sosedov ne bodo pozabili

Kržišnikovi so zelo hvaležni sosedom in prijateljem, ki so v prvih dneh po poplavih prišli in pomagali čistiti. »Tako zelo so bili pridni,« jih ne more prehvaliti Anica. »Deset ljudi je gotovo pomagalo, v nedeljo so bili tu tudi gasilci iz Bohinja, pa Slovenska vojska je prinesla agregat.« Vendar se Niko spominja tudi tednov po tem, ko so se zadeve že nekoliko umirile. »Potem kar naenkrat ostaneš sam, pa je treba še ogromno počistiti. Tri tedne, mesec sem čistil, kozolec je bilo treba očistiti, obe hiši, stroje ... Vse stroje mi je je zalilo, nekatere tudi odneslo, sem na srečo približno vse dobil nazaj.« Pa delajo? »Delajo, kolikor delajo; če bi takrat vedel, bi jih pospravil, pa sem jih pustil na dvorišču. Nihče ni mogel vedeti, da bo neurje tako silovito.«

Imela je lepo življenje

Anica Kržišnik v Bodoveljski grapi živi od leta 1949. Še vedno skrbi sama zase, peče kruh, plete, zakuri v peči. Pravi, da take ujme, kot je bila avgustovska, ne pomni, sicer pa meni, da ji v življenju ni bilo huđega. Še zelo dobro se spominja svoje mladosti, ko je služila kot dekla na Dolenjskem. »Gospodarjeva žena je bila med vojno, 1943. leta, ravnjena, bila je tri mesece v

Šestindevetdesetletna Anica Kržišnik je že zjutraj zamesila kruh. / Foto: Gorazd Kavčič

bolnišnici, takrat sem jaz gospodinjala, mlajši sin ni bil star še niti eno leto, starejši pa nekaj manj kot dve leti, 16 let sem bila stara. Moj oče je bil župan in leta 1944 bi morala iti delat v Nemčijo, pa nisem šla. Gospodar in njegova žena sta bila sicer doma iz Zaprevala in Javorij, na Dolenjskem sta kupila majhno kmetijo in tam živela vse do ženine smrti leta 1946. Potem se je gospodar preselil nazaj v Kovski Vrh in se na novo oženil,« se svoje mladosti spominja Anica. »Potem so me pa 'z zvijačo' dobili nazaj gor. Sem šla k prijateljici na obisk k Martinšku v Zapreval. In ravno tisti dan je gospodar, Nace mu je bilo ime, šel mojo mamo prosit, ali lahko spet pridem

za deklo. Dogovorili so se in potem sem bila nekaj časa še v Kovskem Vrhu za deklo.«

Ona dekla, on hlapec

Anici je mož umrl pred 54 leti. »Kot hlapec je služil pri svoji teti, pri Koširju. Imeli

pri tako dobrih ljudeh, on pa pri teti, pa so bili tako grdi do njega, da niti na toplem ni smel biti.« Leta 1949 sta se preselila na kmetijo, kjer Anica živi še zdaj, na Svetega Petra Hrib. Imela sta štiri otroke, leta 1950 se jima

»Prišli so k mami in jo vprašali, ali potrebuje kakšna zdravila ali karkoli drugega, pa jim je odvrnila, da ne; da je doma in ničesar ne potrebuje. Da ima samo 'pumpico' za astmo. Pa pride reševalec ven in reče: 'Saj ima manj zdravil kot jaz!'« Anica pritrdi: »Ja, na srečo sem kar zdrava, ves petek sem nosila ven kangle vode in blata, da bi se čim prej osušilo.«

so tri hiše in tole, kjer sva živela midva, pa še doma veliko kmetijo. Ko je bilo pozimi mraz, si je noge moral greti v kravjčkih. Jaz sem služila

je rodila Lojzka, 1952 Franc, 1954 Marinka in leta 1957 Janko, ki je umrl star 19 mesecev. »Neko cepljenje je bilo v Loki, takrat smo vse

otroke dali cepiti, trije so umrli. Zjutraj ob sedmih je zbolel, ob polnoči je umrl.«

Leta 1963 je Anica šla delat v Termiko, nekaj kilometrov nižje od svojega doma. Spominja se tudi, da so kdaj šli na kak izlet. »Sem bila na Češkem, v Italiji, enkrat smo šli čez Italijo v Avstrijo, smo kar tri dni hodili,« se spominja. »Se mi zdi, da smo se dobro razumeli, radi so me imeli, nisem bila problematična.« Spominja se tudi, da je v tovarni opravljala skoraj vsa dela. »Edino po kurilnici nisem hodila, šla sem mimo, ampak vedno sem tekla skozi. Sem morala iti, ker sem bila v kuhinji, pa sem ob ponedeljkih morala popisati, koliko bo malic. Bila sem čistilka, pri kitanju, pri balah, pri transportu, kjer so me potrebovali, so me kar 'ponuicali'.« Anica je v Termiki delala vse do leta 1981, ko je šla v pokoj. Mož ji je umrl leta 1969. Takrat je bila stara 42 let.

Izdeluje prave umetnine

Prečudovite kape, trakove, rokavice in nogavice izdeluje Anica Kržišnik, in to pri skoraj 97 letih. »Narejenih imam več kot sto izdelkov, že več kot pol leta, s Karitas mi prinesejo material, jaz pa potem spletem reči za njihov dobrodelni dogodek, ki ga imajo v decembru. Zastonj pletem, kolikor časa bom še lahko, bom to delala. Eno nogavico, recimo, spletem v enem dnevu. Ob slovesu si obljubimo, da se čez dobra tri leta spet srečamo. Anica Kržišnik in njen vnuk Niko Kržišnik bosta takrat skupaj praznovala 150 let.

Anica z vnukom Nikom Kržišnikom; loči ju skoraj 50 let. / Foto: Gorazd Kavčič

Stene v Aničinem domu krasijo fotografije slavij in družinj izpred let. / Foto: Gorazd Kavčič

Jaz, midva in mi

Dež

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Pogosto je tako, ko imamo počitnice ali dopust, tedaj je slabo vreme. Če dež pada v zmernih količinah in voda ne dela škode, ne prestopa bregov, ne zaliva hiš in drugih stanovanjskih objektov, ne odnaša cest in ne proži plazov, tedaj me dež prav nič ne moti. V tem tednu je na naših koncih in tja do Bohinja in Kranjske Gore bilo točno tako. Opazovali smo močno deževje, škode pa na srečo ni bilo. Kadar je tako vreme, tedaj hodim gledat nekaj izvirov in krajev in

opazujem vodo. Odšla sva v Bohinj. Že po cesti na poti v Bohinj je bilo s poključke strani opaziti veliko slapov, ki jih sicer ni. Voda je drla od vsepovsod. Prvi hip je bilo tako, kot bi bil nekje v Skandinaviji, na Norveškem ali na Islandiji. Kamorkoli tam pogledaš, teče voda. V Skandinaviji je to zaradi granitne neprepustne kamnine, pri nas je trenutno zaradi obilice padavin, ki se vlečejo že od poletja. Vsi viri so polni. Voda v obliki slapov teče z vseh lukenj in špranj v skalah. Pogorje na desni strani jezera pod Vogajem, Oltarjem in Pršivcem je nudilo čudovit pogled. Od Stare Fužine pa do Savice je bilo vsaj deset manjših slapov, ki jih še nikoli v življenju nisem videla. Govic je bil izjemnih dimenzij in je preprečeval krožno pot ob jezeru.

Bilo je vsaj deset manjših slapov, ki jih še nikoli nisem videla.

Pohodniška oprema je bila vrhunška. Ob vseh tolmuhih ob jezeru so se pohodni čevlji, dežne hlače, pelerina, galoše in seveda dežnik izkazali kot odlična oprema, ki ni premočila. Govorila sva z domačinom in ta je povedal, da toliko slapov na tem grebenu še nikoli ni opazil.

Govic hitro pride in hitro gre, poleg tega slapu in Savice je sedaj še obilo drugih, ki menim, da sploh nimajo imen. Cesta do koč pri Savici je nudila izjemne poglede. Iz gozda dol so se vili izviri vode, ki so drli dol v potok Savico kar med drevesi brez struge. Bilo je nekaj tujcev in kar precej domačinov, ki smo se z radovednostjo vozili in sprehajali v deževnem dnevu od jezera do Savice. Da je v Bohinju dež doma in ima tam mlade, to vemo. Deževalo je v različnih intervalih, kot bi spuščal vodo iz prhe, enkrat zelo močno, drugič čisto na rahlo. Potem se je skozi oblake že skoraj pokazalo sonce, pa je zopet lilo kot iz škafa, ne izpod prhe. Le kakšen bo slap Savica, sva se spraševala? Počutila sem se, kot bi opazoval velike slapove v Ameriki ali Afriki. Tam so ob ogledu slapov vsi mokri, imajo pelerine in dežnike. Ko si pogledal slap, si bil v trenutku moker od pršenja vode in dežja. Na poti nazaj proti avtu je začela padati toča. Pomislil, kdaj je konec oktobra, praktično novembra pri nas padala toča. Tukaj res nekaj ni v redu. Leto se preveša v svojo zimsko polovico. Ob prvem novembru je v naših krajih bolj domač sneg, letos pa toča. Nič več ni tako, kot je bilo, to vemo že dolgo časa.

Menstruacija

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Menstruacija je biološki proces, ki se običajno začne v starosti 12–14 let in konča v obdobju 45–55 let. V obdobju menstruacije je ženska v rodni dobi in glavni namen menstruacije je ohranjanje reproduktivne dobe ženske in priprava ženskega telesa na potencialno materinstvo. Menstruacija naj bi za žensko pomenila počitek. Predvsem v prvih treh dneh, ko ženska izgubi največ krvi. V starih časih, v starih kulturah so ženske v času menstruacije spodbujali, da naj bi v teh dneh počivale. Njihove dolžnosti so prevzeli drugi člani družine in jim tako omogočili, da so več počivale in tako pridobile več

energije za čiščenje telesa. Kajti če je ženska preveč fizično in mentalno utrujena, svojo energijo usmeri v delo, namesto v učinkovit proces čiščenja. Tako je menstruacija in počitek, ki bi si ga naj ženska vzela, bila priložnost za pomlajevanje ženske. Yurok ljudstvo vidi čas menstruacije kot veliko priložnost za ženske. Zato naj se v tem svojem času ne bi preveč obremenjevale z vsakodnevni opravili in številnimi socialnimi stiki. Niti naj se ne bi obremenjevale s spolnostjo. In na drugi strani mora moški upoštevati ta naravni cikel. Narava pač poskrbi tudi za odmor na tem področju. Tako naj bi ženska imela čas zase, za svoja premišljanja in celo za poglobljen stik z duhovnostjo. Skratka, čas menstruacije naj bi bil čas zanjo in za večjo pozornost, ki jo lahko nudi svojemu telesu.

Ženskam v zahodnem svetu je težko dopovedati, da narava od njih pričakuje počivanje (čeprav že slišimo ideje, da naj bi ženskam pripadal dodatni dopust zaradi menstruacije). Še vedno pa lahko ženska med menstruacijo samodejno zmanjša npr. telesne obremenitve, deloma prilagodi delovnik, se odpove oziroma prestavi posebne obremenitve. Neredne ali premočne

menstruacije pogosto kažejo, da so ženske preobremenjene in pod prevelikim stresom.

Zato je za ženske pomembno, da si med menstruacijo vzamejo čas zase, se umirijo, tako bosta tudi njen um in telo lahko sodelovala bolj sinhrono. In moški imamo dolžnost, da

Da bi vsaj malo zmanjšala aktivnosti v tem času.

žensko v njenem mesečnem ciklu podpremo, postorimo več gospodinjskih del, poskrbimo bolj za otroke, kot tudi da bolj potrpiamo in razumemo sitnobo ženske, ki je deloma biološko pogojena – ter ji tako omogočimo več možnosti za počitek.

Da si bodo ženske lažje vzele čas za počitek: Menstruacija je opomin, da smo povezane z naravo in njenimi cikli; Včasih se moramo umakniti od zunanjega sveta, da bi poskrbele zase; Menstruacija nas spomni, da sebe ne smemo pozabiti; Menstruacija je čas, ko lahko poslušamo svoje telo in mu nudimo ljubečo pozornost; Vsaka menstruacija je priložnost, da prevrednotimo svoj odnos do svojega telesa in sebe ter se naučimo sprejemati sebe brez sramu.

Sonček praznuje (4)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

V društvu Sonček, Gorenjskem društvu za cerebralno paralizo, si prizadevajo opolnomočiti starše, dati podporo mladim družinam in jih peljati v smer, da otroku s posebnimi potrebami dajo toliko prostora, da se razvija v čim bolj samostojno osebo.

Cilji društva

»Cilji društva so vključevanje (integracija/inkluzija) vseh starostnih skupin in njihovo uvajanje v samostojno življenje, odpravljanje diskriminacije do tistih, ki so drugačni, zagotavljanje enakih možnosti ljudem s posebnimi potrebami na vseh področjih življenja, izobraževanje članov in prostovoljcev, delovati in prizadevati si za populariziranje temeljnega cilja društva in tako ustvarjati ugodne pogoje za delovanje strokovnih služb na tem področju, seznanjati najširšo javnost s specifično problematiko otrok in odraslih s posebnimi potrebami ter ob tem izoblikovati ustrezen

odnos do takih otrok in odraslih, pa tudi do družin, iz katerih izhajajo, prizadevati se za učinkovito in kvalitetno organizirano tovrstno zdravstveno in drugo strokovno pomoč, preučevati stanje organiziranosti in materialnih pogojev za nudenje tovrstne pomoči ter priporočati pristojnim organom ustrezne ukrepe oziroma tudi ukrepati v okvirih možnosti in pristojnosti, neposredno pomagati osebam s posebnimi potrebami pri njihovem šolanju in zaposlitvi, organizirati kolonije in varstvo za osebe s posebnimi potrebami ter izvajati posebne socialne programe za pomoč ter v podporo neodvisnega življenja ter rehabilitacije invalidov v skladu z letnim načrtom,« je pojasnila predsednica društva Mojca Velkavrh Žižek.

Številne dejavnosti

Starši imajo v okviru društva možnost usposobiti se za osnovno nego in terapijo oseb s posebnimi

V društvu Sonček, gorenjskem društvu za cerebralno paralizo, organizirajo tudi kolonije in tabore. / Foto: arhiv društva

potrebami, pomaga jim pri oblikovanju ustreznega odnosa do oseb s posebnimi potrebami, pri usklajevanju obveznosti, sodelovanju z ustreznimi občinskimi, državnimi in drugimi organi in organizacijami, katerih delokrog direktno ali indirektno zadeva vprašanje varstva oseb s posebnimi potrebami, prav tako tudi z domačimi in tujimi strokovnimi institucijami, katerih cilji in naloge so enake ali sorodne. Skrbijo za dvig strokovne ravni svojih članov, omogočajo, da si člani društva izmenjujejo svoje delovne in strokovne izkušnje,

organizirajo in vodijo različne akcije, katerih namen je uresničitev cilja društva, in občasno za potrebe članov društva izdajajo literaturo, katere namen je informativne, vzgojne ali strokovno-znanstvene narave.

Mojca Velkavrh Žižek še posebno poudarja organizacijo kolonij in šol za starše, na katerih so številni sedanji strokovnjaki s področja dela z otroki s posebnimi potrebami pridobili dragocene izkušnje. »Pred kratkim smo zaključili dve šoli za starše in v vsaki je bilo dvanajst družin. Otroci, zaradi katerih so prišli, so bili stari manj kot

eno leto. To pomeni, da so te družine še povsem na začetku življenja z otrokom s težavami v razvoju. Ko starši otroke vozijo na različne terapije, se seveda sprašujejo, kako bo. Dobro je, da odgovore dobijo v čim bolj zgodnjem obdobju in da se med seboj družijo, spoznajo. Tudi v šoli za starše, v katero je bila vključena naša družina, je bilo tako. Prijatelji, s katerimi smo se spoznali pred tridesetimi leti, se družimo še danes,« je pojasnila Mojca Velkavrh Žižek. V okviru šol za starše je na razpolago celotna ekipa strokovnjakov, ki z otroki cel teden izvajajo terapije, za starše pa so organizirana različna predevanja.

V društvu imajo načrte tudi za prihodnost. Predvsem si želijo, da bi lahko stalne dejavnosti ponudili tudi odraslim članom, da bi bilo bolj poskrbljeno za starajoče se člane. »Tudi življenjska doba naših članov se daljša. Morajo ostati aktivni kognitivno in gibalno,« pravi. Hvaležni so Mestni občini Kranj za sofinanciranje programov.

(Se nadaljuje)

Iz sveta Petra Colnarja (17. del)

Ljubezen z Evo

PETER COLNAR

Adam in njegove nogavice

Adam sicer ni slovel po svojih nogavicah, meni pa je ostalo v spominu, ker so nogavice prale njegove številne občudovalke – beograjske Eve, medtem ko smo ob šolanju v internatu v Beogradu igrali preferans ...

Pojasnilo. Dve leti sem občasno živel v beograjskem športnem centru na Košutnjaku. V njem s(m)o lahko dobili višješolsko spričevalo uveljavljeni trenerji in športniki, ki so sloveli po olimpijskih, evropskih in svetovnih podvigih ...

Med predavatelji je bil tudi doktor psihologije Leskošek. Zanj sem kasneje izvedel, da naj bi bil soprog neke Eve iz Slovenije.

Prepisane misli:

- Posmeh in lahkomišelnost navadita človeka na razvrat.
- Viski in svoboda veseljačita skupaj.
- Ko neka stvar postane koristna, ni več lepa.

Med predavanji so profesorja neprestano motila vpadanja Adama, ki je bil povezan s Hajdukom in jugoslovansko nogometno reprezentanco. Profesor je problem rešil po psihološko.

Vprašal je Dalmatinca, ali razume šale. Ali jih sprejema tudi, kadar so na njegov račun. Ali ve, da so stari Grki izpostavljali telesno prizadevanje otroke zverem zato, da se je ohranil zdrav rod. Študent Adam je hitro vse potrdil, čeprav dvomim, da je stvari poznal ...

Nekaj podobnega naj bi delali tudi predniki ob Velebitu, vendar so pohabljenе dojenčke prijeli za noge in

Prepisane misli:

- Kdor nadzoruje preteklost, nadzoruje prihodnost.
- Kdor nadzoruje sedanost, nadzoruje preteklost.
- Izumil sem preteklost, da bi videl lepoto prihodnosti.
- Bodi zvest samemu sebi, da ne boš nezvest drugim.

jih vrgli čez Velebit v morje. Med temi reveži so imeli nekateri prazne glave. Odplavilo jih je na obalo. Bili naj bi predniki Dalmatincev.

Adam se je prisiljeno nasmešnil, profesor pa je imel mir in je tudi z njim v prihodnje lepo sodeloval.

Dober dan, radio

Ko sem bil nekako na višku novinarske kariere, je na moje življenje vplivala tudi radijska Eva, to je (s pristankom imenovanja) odgovorna urednica Sonja. Kot je znala, mi je odločno in prijazno predlagala, naj se prijavim za direktorja Radia Kranj. Pojasnil sem, da ne bo mogoče, saj je statut radia za to mesto zahteval visokošolsko izobrazbo, jaz pa sem imel višješolsko.

Čez nekaj dni se je vrnila: »Sem že uredila«. Najprej sem se pošalil: »Katerega 'dedca' pa si zavrtela okoli prsta?« Odgovor je bil kratak in jase: »Na zboru ko-

lektiva smo spremenili statut tako, da se sedaj zahteva višješolska ali visokošolska izobrazba. Izpolnjuješ vse pogoje.«

Pravzaprav sem jih res. Moje delovne izkušnje so bile v časopisih Gorenjski glas, Dnevnik in Nedeljski dnevnik, sodeloval sem tudi v Društvu novinarjev Slovenije, vendar sem pogojeval, da se bom prijavil samo, če se bodo z menoj strinjale vse tedanje gorenjske občinske politične stranke. Pristali so, v kolektivu so me soglasno imenovali.

Vaš razgled

Ne, to ni prava polna luna, čeprav je morda videti tako. Kdo ve, morda pa nam bo v prihodnosti tako luno prodajala umetna inteligenca. Zato bomo tako kot v dobrih starih časih fotografijo poimenovali Tihožitje z luno in mikrofonom in si ob tem zamislili kakšno dobro glasbo, recimo v izvedbi Bordoja in skupine Kuhlschrank. I. K. / Foto: Tina Dokl

Dolga, dolga je cesta prepeva Vlado Kreslin, mi pa se zavedamo številnih prepek in omejitev na njej. Pravzaprav kar na vseh naših cestah in poteh, marsikdaj tudi na kolovozih. Skušamo jih karseda upoštevati, včasih bolj, včasih manj striktno. Ko na znak naletimo sredi polja, pa nas vendarle malce preseneti. Sploh če je namesto na kolovozno pot obrnjen proti njivi. Hote ali nehote – v vsakem primeru je tam postavljen z namenom in opozorilom, da skušajmo najti primernejšo pot do cilja. K. M. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Mihelič, Mihelov sin, 2. del

TINO MAMIČ

V Sloveniji živi po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) danes 1427 ljudi s priimkom Mihelič, največ na Kranjskem,

torej na Gorenjskem, Notranjskem in Dolenjskem (995), in v Podravju (193).

Število se je spreminjalo: leta 1971 jih je bilo 1464, leta 1997 pa 1545. Zunaj Slovenije živi 33 Miheličev

na Slovaškem in pet na Češkem. A tu so še hrvaški Mihelići, ki jih je 497, največ v Zagrebu in Samoboru, 46 pa tudi v Sloveniji.

Po svetu je veliko priimka Mihelic, za katerega pa ne

vemo natančno, ali gre za izvorno slovenskega Miheliča, hrvaškega Mihelića ali slovaškega Miheliča: ZDA (741), Francija (175), Kanada (80), Avstrija (67), Avstralija (31), Nemčija (30), Čile (14), Argentina (11).

Podobno kot Mihelič so nastali priimki Mihelj, Mihalič, Mihevc, Mihelčič, Mihelak ...

Ena najstarejših omemb priimka je v urbarju loškega gospostva iz leta 1560, kjer je omenjen dvakrat. A zapisan je kot Mihelic, kar pomeni, da je mogoče to tudi zapis priimka Mihevec, ne pa Mihelič. Je pa nedvomno Mihelič zapisan v urbarju za Poljane leta 1576, ugotavlja jezikoslovec Janez Keber: Gregor Michelitsch.

Detajl znamenite freske nadangela Mihaela, naslikanega v barvah slovenske zastave, ki ga je v cerkvi v vasi Soča med drugo svetovno vojno ustvaril Tone Kralj. Znamenita je zato, ker je nadangel premagal zlo, troglavega zmaja: ena glava je orlova (nacionalsocializem), druga volkuljina (fašizem), tretja pa Mussolinijeva z rumenim sijem, simbolom japonske.

Anna Maria	Godišk.	28.	Februar	1767.
Isabētha.	Fudher.	11.	Maj.	70.
Alakar Bar	Rova.	3.	Jannar.	1768.
Michelizhin	Rova.	8.	Jannar.	70.
Moretizh Jo	Barth.	12.	Jannar.	70.
	Shuttner.	15.	Jannar.	70.
	Kraus.	7.	Martij.	70.
	Rosa'schubach	13.	Novembar.	70.
	Stach.	25.	Dezember.	70.

V mrliškem indeksu s konca 18. stoletja za Župnijo Kamnik je lepopisni vpis priimka v ženski obliki: Anna Maria Michelizhin (Anamarija Miheličin). Knjiga je v Nadškofijskem arhivu Ljubljana (M In, 1767–1812, str. 37).

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Čeprav imate strašno radi svojo rutino in vedno počnete stvari na isti način, bi se pa mogoče ta teden malce poigrali in zamenjali ritem. Naredite stvari drugače, in ker so vam planeti naklonjeni, boste mogoče ugotovili, da vam zadeve ustrezajo.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Tvegajte, bikci, malce tvegajte. Stopite iz svoje cone udobja in naredite nekaj, česar niste storili še nikoli v življenju. Že če preživite praznike drugače, kot jih po navadi, se boste počutili kot prenovljeni. Samski si mogoče privoščite kratko avanturo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ostanite doma in se prepustite uživanju za domačimi zidovi. Privoščite si kopel, dobro hrano in dobro razvedrilo – v obliki knjige, filma ali tistega, kar radi počnete, pa že nekaj časa niste. Ob tem ne pozabite na boljšo polovico ali tiste, s katerimi živite.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Po navadi se bolj oklepate boljše polovice oziroma domačih, tokrat pa se bolj posvetite prijateljem, če ne boste na dopustu in počitnicah, pa sodelavcem. V sproščenih razgovorih boste odkrili nepričakovane stvari.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Dosedanja jesen je bila malce kaotična za vas, levčki, zato si brez pretirane slabe vesti privoščite tisto, kar si že nekaj časa odrekate. Zaslužili ste si nekaj razvajanja, zato le pogumno z denarnico ali bančno kartico na plano. Brez skrbi.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Samo sedite v vozilo in se nekam odpeljite. Seveda ste navajeni načrtovati in niti slučajno niste pripravljeni ničesar tvegati. Toda tokrat so energije namenjene tistim, ki si privoščijo pot v neznanu, pa čeprav gre samo za enodnevni izlet.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Ustrezala vam bo samota, ker je za tehtnice seveda nenavadno. Toda ker so planeti naklonjeni nenadnim preobratom, boste tudi vi odkrivali prednosti uživanja za zaprtimi vrati lastnega doma. Marsikaj bo s tem prišlo na površje.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Skrivnostni škorpioni se boste odločili, da boste stopili iz cone udobja v druženju z ljudmi, s katerimi vam prijateljstvo po navadi ne diši. Le pogumno, tudi vi se lahko naučite kaj novega. Konec tedna vam prinaša zanimive izkušnje.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Čim manj obveznosti imate, tem bolj ste zadovoljni. Vaša tokratna sprememba, ki vas bo prav poživila, pa bo na poslovnem področju, kjer boste sklepali dogovore z osebami, na katere sicer ne bi niti pomislili. Presenečenje.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Tudi vi ste preveč zastali v rutini in nujno potrebujete malce spremembe. Še najbolje take, ki vas bo popeljala na področje, ki ni v vaši coni udobja. Mogoče si privoščite izlet v neznanu? Ali pa pokličete tisto osebo, ki vas že dolgo vabi na kavo.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Spremenila se bo perspektiva, s katere spremljate svoje finance. Če delite finance z boljšo polovico, se pogovorita o tem, kaj vaju moti in kaj lahko spremenita, da bodo dohodki pogostejši in odhodki čim redkejši. Vse se da.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Prevetrite že svoj partnerski odnos, saj je postal kar malce monoton in zatohel. Uporabite romantiko, ribice, saj vam je ta pisana na luske. Samski imate možnost spoznati nekoga novega in privlačnega. Bodite odprti za novosti in spremembe!

TA JE DOBRA

Noče v šolo

»Sinko, daj no, vstani. Čas je, da greš v šolo.«
 »Ampak mama, jaz nočem več v šolo.«
 »Zakaj ne?«
 »Zato ker me otroci sovražijo, učitelji pa prezirajo.«
 »Poslušaj, dragi moj sin. Obstajata dva razloga, zakaj moraš iti v šolo. Prvi je, da si star 45 let, in drugi, da si ravnatelj te šole.«

Viola pred sv. Petrom

Navijač se pojavi pred sv. Petrom in bi rad šel v nebesa.
 »Kam pa kam, v raj pridejo samo pogumni in tisti, ki močno verujejo,« mu pojasni sv. Peter.
 »Saj močno verujem – v Maribor. V Stožicah sem sredi navijačev Olimpije zakričal: 'Maribor šampion',« se pohvali.
 »Kdaj se je pa to zgodilo?«
 »Pred petimi minutami.«

Življenje brez interneta

Pogovarjata se dva računalnikarja.
 »A si slišal, da obstaja tudi življenje zunaj interneta?«
 »Tega ti pa ne verjamem. Daj, pošlji mi link.«

Ne more delati

»Doktor, potrebujem potrdilo, da ne morem delati.«
 »Kaj pa vam manjka?«
 »Ja, to potrdilo.«

Leta

Blondinko vprašajo, koliko let ima.
 »Joj, tega pa res ne vem, to se stalno spreminja.«

LAŽJI SUDOKU

	3	9		2	8		
	7			6	5		
2		1			4		3
3				2		1	5
5		7	9		8	3	4
1	4			5			6
9		6			1		2
				4	8		3
		3	2			5	7

Rešitev:

9	7	9	8	2	6	1	7
6	6	9	7	5	2	8	1
2	7	1	4	5	9	8	6
9	9	6	6	5	2	7	1
7	2	8	1	6	7	9	5
5	1	7	7	9	8	6	5
6	6	7	9	1	1	5	2
1	6	2	9	9	7	7	9
7	9	2	7	1	6	6	9
2	6	6	7	9	1	1	9
4	9	2	6	1	5	8	6
6	5	6	7	9	2	1	7
7	1	9	2	7	1	6	6

TEŽJI SUDOKU

6		7	2		1		
		2					
9		8	5	1			
	5		4	6		9	
		4			7		
	7		3	9		4	
				7	1	5	8
						6	
	2		3		6		

Rešitev:

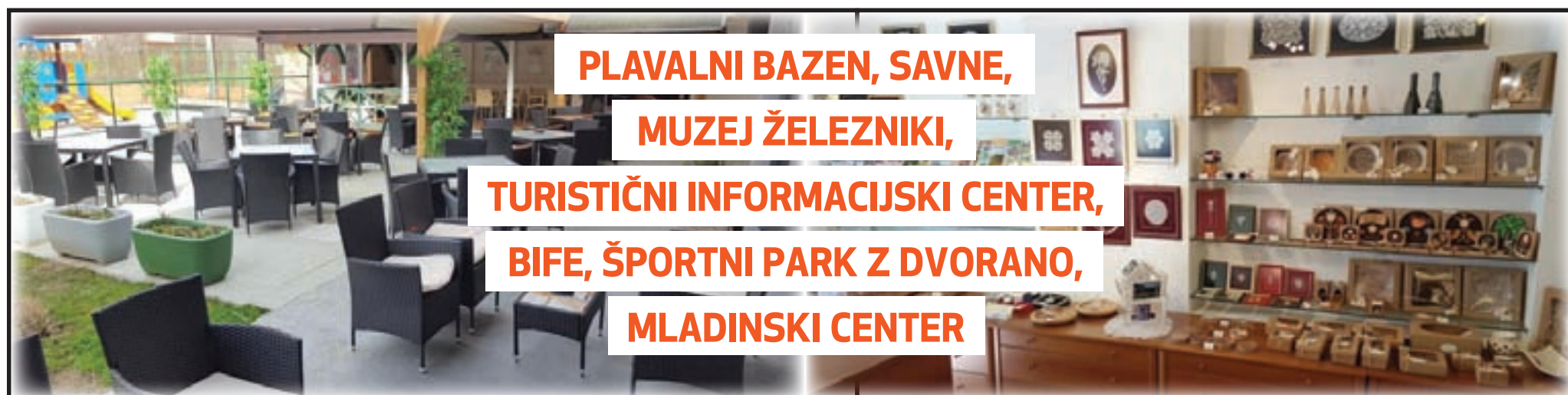
1	7	9	8	6	2	9	
6	6	9	7	5	2	8	1
8	2	5	1	4	6	9	7
5	7	1	6	6	9	7	2
9	8	2	5	2	1	7	6
2	6	6	7	9	1	1	9
4	9	2	6	1	5	8	6
6	5	6	7	9	2	1	7
7	1	9	2	7	1	6	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

JZ Ratitovec, Otoki 9a, 4228 ŽELEZNIKI

**PLAVALNI BAZEN, SAVNE,
MUZEJ ŽELEZNIKI,
TURISTIČNI INFORMACIJSKI CENTER,
BIFE, ŠPORTNI PARK Z DVORANO,
MLADINSKI CENTER**

Vabimo vas v Turistični informacijski center - Muzej Železniki in urejen ambient Bifeja pri plavalnem bazenu Železniki.

SESTAVIL: F. KALAN	OPNA	AMERIŠKI KROKODIL	RAŠEVINA	DEL FOTO- APARATA	PESNIK ŽUPANČIČ	GORAN IVANIŠEVIČ	TOPILO ZA LAKE	DELAVEC V LIVARNI	PASJA KOČA	PEVEC BELAN	IVAN TAVČAR	IZREDNA LEPOTA	GORENJSKI GLAS	PREK- MURSKA SLADICA	REKA V GRČJI, EVROTAS	GRAŠKI SPORTNI KLUB	BIVOL Z OTOKA CELEBES	PEVKA PUŠLAR	TANJA STARIC	ITALEC, ITALIK	MRZEL LETNI ČAS	SLOVENSKI PLANINEC (FRANC)	MEDENA ROSA
SLOVENSKI MEDJUSKI VODITELJ (M. G.)										20			ČEZMERN TELESNA RAST								11		
PROŽNOST (KNJIŽNO)	12																	21					
PISATELJ KRANJEC						SCENARIST HUNTER		14			ANT. REKA V ITALIJI				9								5
BRANE GRUBAR			PEVKA KRALJ						NASLON, NASLONILO														
DRŽAVNIK CASTRO			IGRALKA ANDRESS									6											
ALKALOID V VOLČJI ČEŠNJI				17		IGRALKA FISTER					TERME PRI PADOVI												
DEL OBRAZA																							
ETNIČNA SKUPJINA V JUŽNI AMERIKI		2																					
ARUNA AULIN EATON PEKTIN RUBIKON	OROŽARNA																						
LETOPIŠ																							
RADJ																							
VIŠJI KOVINSKI ZVOK		4																					
GRŠKA ČRKA																							
KOŠČEK SUKANCA																							
PRIPRAV- NIK ZA DU- HOVNIŠKI POKLIC																							
MODEL VOZILA HYUNDAI																							

JAVNI ZAVOD
RATITOVEC
ŽELEZNIKI

Vse informacije: www.jzr.si,
Selška dolina-svet pod Ratitovcem
visitselskadolina

Selška dolina
Svet pod Ratitovcem

Klekljanje čipk v Sloveniji je vpisano na prestižni UNESCO seznam, izdelovanje malih kruhkov in lesenih modelov pa v register nesnovne kulturne dediščine Slovenije.

NAGRADE: 1. NAGRADA - 2 VSTOPNICI, BAZEN S SAVNO IN PICO, 2. NAGRADA - 1 VSTOPNICA, BAZEN S SAVNO IN PICO, 3. NAGRADA - 1 VSTOPNICA, SAVNA

Rešitev križanke - geslo na kuponu - lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. **Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti.** To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov krizanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Zadnji rok za oddajo je sreda, 15. novembra 2023.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	

**PRIVOŠČITE SI JESENSKO RAZVAJANJE
V PRENOVLJENIH SAVNAH Z BAZENOM**

Vabimo vas na aktivne počitnice, druženje, rekreacijo in aktiven odklop v naše prenovljene savne in bazen. Izstopimo iz cone udobja in poskrbimo za svoje gibanje. Bazeni so za otroke do 6 LET BREZPLAČEN.

Informacije: www.jzr.si, [Selška dolina-svet pod Ratitovcem](https://www.facebook.com/Selška.dolina-svet.pod.Ratitovcem) [visitselskadolina](https://www.instagram.com/visitselskadolina)

Strmol gostil zlatoporočenca iz Amerike

Zakonca Boehner sta zlato poroko praznovala na gradu Strmol. Presenečenje iz zraka pa je ob svojem osemdesetem rojstnem dnevu doživel tudi Ed Adams.

ALENKA BRUN

Kranj – V Sloveniji so se nedavno mudili Američani, katerih sicer tritedensko potovanje je organiziral Ed Hainrihar, ki danes živi v Clevelandu, zgodnje otroštvo pa je preživel v Trziču in se v Slovenijo vrača od leta 1971, ko je sem na poročno potovanje pripeljal svojo ženo Christino. Na Gorenjskem, v Križah pri Trziču, ima tudi dolgoletna prijatelja, Ivana in Mileno Zaplotnik, Ivan pa je z Edom Hainriharjem celo v daljnem sorodu.

Po Evropi

Skupino so sestavljali štiri ameriški pari. Z njimi je bil tudi John Andrew Boehner, ki je v času predsedovanja Baracka Obame v njegovi administraciji opravljal funkcijo predsednika predstavniškega doma kongresa, kar je po pomembnosti tretja funkcija v ameriškem sistemu, takoj za predsednikom in podpredsednikom. Kako se je znašel v skupini, nas je zanimalo. Odgovor je bil preprost: Hainriharjeva sestra Nellie Adams in njen soproj, ki sta bila tudi del

Brez obiska Blejskega gradu seveda ni šlo. Z njimi je bil tudi nekdanji dolgoletni župan Bleda Janez Fajfar. / Foto: osebni arhiv

skupine, sta njegova dobra prijatelja.

Poleg Slovenije so Američani tokrat obiskali še Nemčijo, Avstrijo, na Hrvaškem pa so se zapeljali vse do Dubrovnik in na otok Vis, pa tudi Plitvic niso preskočili. Spremljal jih je celo nekdanji dolgoletni župan Bleda Janez Fajfar, ki je s svojim bogatim znanjem in poznavanjem krajev obogatil njihovo potovanje.

Praznovanja

John Andrew Boehner je pohvalil prijaznost ljudi, izredno lepo naravo, vseč so mu bila naša vina, a skupini bosta zagotovo ostala v spominu dva dogodka: Ed Adams je na Koritnem pri Bledu praznoval osemdeseti rojstni dan in na pikniku prejel voščilnico dobesedno iz zraka: prinesli so mu jo namreč trije padalci – eden je pri skoku iz letala razvil ameriško, drugi slovensko, tretji pa blejsko zastavo. Drugi takšen dogodek pa je bila večerja na gradu Strmol, kjer sta zakonca Boehner praznovala petdeseto obletnico poroke. Grad Strmol so za praznovanje zlate poroke izbrali med drugim zaradi njegove izredne lokacije, so nam zapuili, na praznovanje pa je bilo povabljenih tudi deset prijateljev iz Slovenije. Nad celotnim dogajanjem sta bila navdušena tako zlatoporočenca kot gostje. Večer

je bil izjemen zaradi odlične hrane, dobre družbe in vzdušja, ki sta ga še dodatno nadgradila sopranistka Nataša Zupan in virtuoza na kromatični gumbni harmoniki Gašper Primožič, ki sta z odličnim izborom in izvedbo povzročila, da so gostje potočili celo kakšno solzo. Izvedla sta bogat program ameriških, nemških, irskih in slovenskih glasbenih del, izbranih prav za to priložnost.

Potovanje po Evropi so Američani zaključili s sproščenim piknikom pri prijateljih v Križah, kamor so poleg družine in prijateljev povabili tudi nekdanjega smučarskega skakalca Vinka Bogataja, ki je v Ameriki slaven zaradi svojega nesrečnega padca leta 1970 v Oberstdorfu, ki ga je televizijska hiša ABC dolga leta predvajala v najavni špici svoje športne oddaje. Že dalj časa so Bogataja namreč želeli osebno spoznati.

Zlato poroko sta zakonca Boehner (na sredini) praznovala na gradu Strmol. / Foto: osebni arhiv

Trije skoki, trije padalci, tri zastave, med njimi tudi slovenska – to je bilo posebno rojstnodnevno darilo. / Foto: osebni arhiv

Vinske degustacije na gradu Dvor s Kostanarji

Preddvor – V novembru, prazniku vina in njegovih zgodb, bo grad Dvor v središču Preddvora povezan z martinovim. Na vodenem ogledu bo obiskovalce v treh sobanah pričakal vinar in jim ob pokušini najboljših vin povedal svojo zgodbo. Obisk gradu bodo udeleženci sklenili v grofovi vinski kleti ob prigrizku in zabavnih vižah vokalne skupine Kostanarji. Odprta bodo tudi vrata novega gasilskega muzeja PGD Preddvor. Degustacije se začnejo ob 17. uri, število mest je omejeno, cena vodenega ogleda gradu z degustacijo in koncertom pa znaša 25 evrov. Vodeni ogledi se začnejo že to soboto, ko se bo predstavilo Društvo vinogradnikov Mokronog, 18. novembra bodo obiskovalci okušali Vina Mavrič iz Goriških brd, 25. novembra pa iz Kavklerjeve kleti v Halozah.

Drugi karierni sejem

Kamnik – V četrtek, 9. novembra, bo v Športni dvorani Kamnik potekal drugi karierni sejem, ki ga organizirajo KIKštarter, Podjetniški klub Kamnik in Občina Kamnik. Vrta sejma bodo odprta med 8. in 18. uro. Sejem je namenjen tako učencem višjih razredov osnovne šole, dijakom in študentom kot tudi iskalcem zaposlitve in vsem drugim, ki razmišljajo o spremembi karierni poti. Sodelovanje na sejmju je že potrdilo več podjetij in organizacij iz regije, seznam pa je na voljo na spletni strani Podjetniškega kluba Kamnik.

Potovanje po Evropi so Američani zaključili s sproščenim piknikom pri prijateljih v Križah. / Foto: osebni arhiv

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Nagrajenka

Nagrajenka ponedeljkovega Kotička za naročnike je **Olga Šiler** iz Kranja. Prejela je dve vstopnici za današnjo predstavo Balkanski tango. Čestitke!

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 1. 11. 2023
21, 23, 28, 33, 37, 38 in 14

Loto PLUS: **11, 26, 30, 32, 37, 43 in 9**
Joker 6: **6 9 7 0 2 2**

Predvideni sklad 5. 11. 2023 za Šestico: **400.000 EUR**
Predvideni sklad 5. 11. 2023 za 6 plus: **130.000 EUR**
Največji dobiček za Joker 6: **300.000 EUR**

Bohinjski Praznik sira in vina

Praznik sira in vina v Bohinju je poseben dogodek, ki združuje ljubitelje kulinarike, vina in glasbe.

ALENKA BRUN

Bohinjska Bistrica – Dvorana Danica v Bohinjski Bistrici je ponovno gostila Praznik sira in vina. Gre za priložnost, ko obiskovalci lahko raziskujejo, okušajo in tudi kombinirajo domača vina in sire, se marsikaj naučijo o njih, pa tudi na najmlajše organizatorji dogodka niso pozabili.

Letos je prireditev kot del spremljajočega programa gostila tudi dve zanimivi delavnici. Na eni so obiskovalci lahko podrobneje spoznali sir mohant, zlasti njegovo uporabo v kulinariki, druga pa je bila namenjena ljubiteljem vina. Vmes je prostor polnila melodija, ki jo je mladi glasbenik izvajal iz harmonike.

Delavnica o mohantu je pritegnila

Predstavili sta ga Katica Mikelj, tudi predsednica Društva kmečkih žena in deklet v Bohinju, ter Monika Ravnik (Sirarna Pr' Prangarč). Slednja je nekaj besed namenila še zgodovini tega posebnega bohinjskega sira, ki ga zaznamujeta predvsem značilen vonj in tudi okus. Mohant je res posebej med siri, izvorna posebnost slovenskega sirarstva in še živa kulturna dediščina. Njegovo edinstvenost so prepoznali tudi mnogi ljubitelji slovenski kuharski mojstri. Spomnili smo se, da so

ga morali za eno od svojih jedi uporabiti tudi tekmovalci v priljubljenem televizijskem kuharskem šovu MasterChef Slovenija.

Katica Mikelj je povedala tudi veliko zanimivega o uporabi mohanta v kulinariki. Pred več kot dvajsetimi leti je napisala diplomsko nalogo o njem in pripravila celo jedi z njim. Pravzaprav je tudi s to diplomsko nalogo sprožila zanimanje zanj. Ljudje so že takrat zelo dobro sprejeli piškote z mohantom. Tudi tokrat smo jih lahko okušali. Obiskovalcem je predstavila sladko in slano različico piškotov, na mizi pa smo lahko prebrali še nekaj receptov, v katerih je bil uporabljen mohant: krompirjeva pita, mavžlji z mohantom, eden od receptov je celo kom-

Mohant je polmekhi sir, ki ga v Bohinju izdelujejo že dolgo. Zaradi značilnega vonja in okusa je posebej med siri. Mohant je izvorna posebnost slovenskega sirarstva in še živa kulturna dediščina.

biniral mohant in postrv. Izvedeli smo tudi, da mohant pravzaprav delajo takrat, ko ne delajo drugih sirov – torej v času, ko je manj mleka. Od kod pa ime zanj, nas je zanimalo. Sicer naj bi bilo več razlag, ena med njimi pa

Sladki piškoti z mohantom / Foto: Alenka Brun

Katica Mikelj / Foto: Alenka Brun

se nanaša na besedo »mohnaš«, ki jo Bohinjci uporabljajo v pomenu, da kar naprej nekaj »mohnaš« oziroma delaš, povesta Mikljeva in Ravnikova ter dodata, da je nosilec označbe zaščitenega geografskega porekla za mohant Sirarsko društvo Bohinj, ki mu predseduje Lucija Gartner.

Mohantovi piškoti po receptu Katice Mikelj

Potrebujemo 50 dag moke, 25 dag masla ali 15 dag skute, 8 dag mohanta (avtorica tu priporoča uporabo po občutku), jajce, pol vrečke pecilnega praška, marmelada za polnjenje in sladkor v prahu za posip.

Med moko zdrobimo maslo, dodamo pecilni prašek,

skuto in mohant ter na koncu še jajce in vse skupaj zgnemo. Testo naj počiva pol ure. Pečico segrejemo na 180 stopinj Celzija. Testo razvaljamo za nožev rob debelo, iz njega s pomočjo oboja izrežemo kroge. Nadevamo jih z marmelado, premažemo robove z jajcem in stisnemo testo skupaj v polkrog. Pečemo od 10 do 12 minut pri 180 do 200 stopinj Celzija, še vroče potresemo s sladkorjem v prahu.

In še namig: testo lahko uporabimo tudi za slano pecivo. Razrežemo ga na palčke, premažemo z jajcem, potresemo s sezamom, makom ali naribanim sirom ter spečemo. Mikljeva pravi, da se ta slani prigrizek lahko lepo kombinira s pivom.

Bohinjski sir je znan po vsej Sloveniji. / Foto: Alenka Brun

Dobrodelni koncert spremljevalke mis

ALENKA BRUN

Ljubljana – Ena od finalistk letošnjega tekmovanja za najlepšo Slovenko je bila tudi Mengšanka Aleksandra Matan. Lani je osvojila lento 15. mlečne kraljice Zelene doline, letos postala prva spremljevalka mis Slovenije. V avgustovskih ujmah pa je bila med tistimi, ki jim neurje ni prizaneslo: potrebuje novo streho nad glavo. Ker ji je glasba blizu,

se je odločila, da organizira dobrodelni koncert. Na svoji strani na Facebooku je zapisala, da že odšteva dneve do koncerta. Ta bo 18. novembra ob 19.30, in sicer v Športni hiši v Ljubljani. Na njem bo zapela tudi sama, in čeprav vstopnine ni, bo vesela vsakega prostovoljnega prispevka. Nastopili pa bodo še: Maša Matan (vokal, kitara), Luka Ivartnik (klavir), Damijan Oblak (kitara), Nejc Novak (vokal).

Aleksandra Matan 18. novembra organizira dobrodelni koncert. / Foto: Alenka Brun

Puštuci u Železnikih

Železniki – V Galeriji Muzeja Železniki bodo danes ob 18. uri odprli razstavo Puštuci u Železnikih. Umetniki iz loškega Puštala že dolga leta pripravljajo skupne razstave in tokrat se bodo s svojimi umetninami predstavili v Selški dolini. V Puštalu je pred 25 leti pri Avgustu Babniku vznikla ideja, da lokalne ustvarjalke in ustvarjalce poveže v smislu, da predstavijo svoje ustvarjanje na razstavah. Kot je zapisano na vabilu na razstavo, je ustvarjalcev dvajset. »Ne povezujemo se v nobeno društvo, temveč sta nam skupna le entuziazem in veselje do ustvarjalnega izražanja. Lani smo se predstavili ob 25-letnici našega skupnega razstavljanja v Sokolskem domu, kjer smo razstavljali vrsto let. Naše razstave so potekale predvsem v domačem kraju.« Kot rečeno, pa bodo njihove umetnine od danes naprej pa vse do 1. decembra na ogled v Galeriji Muzeja Železniki.

Inflacija oktobra 6,9-odstotna

Ljubljana – Po tem, ko smo septembra na letni ravni beležili 7,5-odstotno inflacijo, je bila ta oktobra 6,9-odstotna, kažejo zadnji podatki Statističnega urada. V istem mesecu lanskega leta pa smo beležili 9,9-odstotno rast cen. V primerjavi s prejšnjim mesecem so se cene oktobra povišale za 0,2 odstotka. Tudi tokrat so letno inflacijo najbolj zviševale višje cene hrane in brezalkoholnih pijač, sledile pa so višje cene električne energije. Na drugi strani so jo blažila cenejša trdna goriva in prevozna sredstva. Letna rast cen, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je znašala 6,6 odstotka, v evrskem območju pa je znašala 4,3 odstotka.

NA GLAS

aforizem

Med zadnjimi prazniki sem ugotovil, da so tudi pokojniki čedalje bolj naklonjeni obnovljivim virom energije. Na grobovih je vse več solarnih sveč.

Milan Fridauer - Fredi

vremenska napoved

Danes bo oblačno, še bo deževalo. Pihal bo okrepljen jugozahodnik. Jutri bo pretežno oblačno in večinoma suho. V noči na nedeljo bodo ob prehodu vremenske fronte možni nalivi in okrepljen veter jugozahodnih smeri. V nedeljo popoldne bodo padavine slabele.

